

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 215.
1938. szeptember 25., vasárnap.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Arad Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 146—1938. Trib. Arad.

Október elsejéig elodázódott a szudétanémet kérdés megoldásának lehetősége

Csupán benső rendfenntartási és óvintézkedési jellege van a csehszlovák, a svéd, a francia, belga és a német katonai intézkedéseknek. — Chamberlain és Hitler barátságosan váltak el egymástól. — Nagyjelentőségű tárgyalások kezdődnek Londonban. — Mit tartalmaznak Hitler újabb feltételei? — Mussolini határozott beszéde Páduában. — Beszüntetett légi-járatok

Az angol és a francia minisztertanácsok megbeszélései

— Az európai béke kapuja nyitva maradt a godesbergi tanácssteremben. — írja az angol sajtó, ezzel a szemléltető képpel jelezve a legmarkánsabban, hogy az európaszerinti fogantatott katonai óvintézkedések ellenére sem történt olyan elhatározó lépés a nemzetközi politikában, mely indokoltá tenné az aggodalmakat. Hitler és Chamberlain legutóbbi megbeszélései új helyzettel kapcsolatosan folytatók azokhoz a nemzetközi kérdésekhez képest, amelyekről Berchtesgadenben folyt szó és miután szükségessé vált, hogy a két államférfi írásban fektesse le egymás álláspontjait a megszorított nagyhorderejű kérdésekben, újra az egyes birodalmi tanácsokon a sor, hogy azonosítsák magukat vezető államférfiak elvi megállapodásaival. Ezért sietett vissza Londonba Chamberlain brit kormányelnök és ezért nyújtott kellő időt a német birodalmi vezérkancellár is arra, hogy az alkotmányos testületek az érdekelte államokban szavukat hallathassák a hozott godesbergi határozatok felett. A nemzetközi idegváltás tehát kitolódott s így egyben enyhült is a kérdések veszélyességének jellege s ebben a pillanathban, amidőn vasárnapra virradó hajnalban ezeket a sorokat írjuk, bizonyos fellélegzés észlelhető az európai nemzetközi politika feszültségében. Remélhető egyben az is, hogy a jövő hét napjai során újra a józan belátás szelleme kerekedik felül a felfegyverkezett földterületeken és sikerül mindazt tömegpusztulás nélkül megoldani, amelyre nem hozhatnak egyébként sem megoldást a fegyverek argumentumai (J.)

Jelentéseinket a szombati nap nemzetközi jelentőségű eseményeiről, áttekinthető csoportosításban az alábbiakban adjuk:

A godesbergi tanácskozások félbemaradásának jelentősége

Godesberg. Chamberlain miniszterelnök és kísérete reggel autón Kölnbe mentek, ahol 8 óra 30 perckor felszálltak az őket váró repülőgépre. A gép néhány perc múlva már elindult. Az angol miniszterelnök este 22 óra 30 perckor jelent meg a Dreesen szálloda előtt, amelyben Hitler kancellár lakik. A kancellár azonnal fogadta az angol kormányelnököt, akivel három órán keresztül tanácskozott.

A péntek esti tárgyalásokról Godesbergben az alábbi hivatalos jelentést adták ki:

— „Hitler kancellár és Chamberlain miniszterelnök között folytatott barátságos megbeszélések ma a német memorandum átadásával befejeződtek. Ebben a memorandumban Németország véglegesen leszögezte álláspontját a szudétanémet kérdéssel szemben. Chamberlain miniszterelnök magára vállalta, hogy a memorandumot eljuttatja a csehszlovák kormányhoz. Chamberlain miniszterelnök Henderson és Wilson társaságában még az este hucsulátogatást tett a kancellárnál. Ribbentrop külügyminiszter jelenlétében. A kancellár felhasználta az alkalmat, hogy a miniszterelnöknek a maga és a német nép háláját fejezze ki a szudétanémet kérdés békés megoldására irányuló törekvéseiért. Chamberlain miniszterelnök szombaton délelőtt repülőgépen tér vissza Londonba.”

A Rador jelenti, hogy amidőn Chamberlain Hitler kancellártól elhúszott és visszatért szülőjába, a következő nyilatkozatot tette az őt körülvevő újságíróknak:

— Nem állíthatom, hogy tanácskozásunk teljesen sikertelen volt. Új javaslatokat terjesztünk Csehszlovákia elé. Minden a prágai kormánytól függ.

Chamberlain az újságíróknak éjszaka 3 óra körül még a következőket mondotta:

— „A helyzet nem teljesen reménytelen. Közölni fogjuk Prágával az új német javaslatot. Németország újabb nagyobb terület haladéktalan átengedését követeli minden feltétel nélkül.”

Mért szakadtak meg a tárgyalások

Londonból jelenti a Havas távirati ügynökség: jól értesült angol körökben úgy tudják, hogy Hitler követelése Csehszlovákia tényleges megszüntetésére céloznak. Általában az a vélemény uralkodik Londonban, hogy a német birodalmi véderő behívott egységeit nem lehet leszereltetni mindaddig, míg a német hadsereg el nem foglalta a szudétanémet területet. Ezzel kapcsolatban Londonban fontosságot tulajdonítanak annak a hírnak, hogy Hitler a szudétanémet területnek tizennégy kilométernyi mélységben való elfoglalását követeli biztosítésként annak, hogy Csehszlovákia megfelelő körülmények között hajtsa végre a szudétanémet területek átadását.

A Reuter-ügynökség jelentése szerint Chamberlain elhatározása, hogy visszatér Londonba, angol körökben nagy megdöbbenést keltett, mert bizonyosra veszik, hogy Hitlerrel a személyi érintkezés újbóli felvétele nem válik lehetségessé. Chamberlain a francia kormánnyal egyetértésben jelentette be elutazási szándékát.

Az angol kormány szombaton minisztertanácsot tart és valószínű, hogy a parlamentet hétfőre vagy keddre összehívják. A tárgyalások megszak-

dásának okáról hivatalos helyen minden közlemény elől elzárkóznak. A legvalószínűbbnek látszik az a feltevés, hogy a csehszlovák csapatok a határra történt kiürítése után Hitler lehetetlenné tartotta hozzájárulását Chamberlain ama kívánságához, hogy a szudétanémet területek megszállását halaszták el a vasárnapra kitűzött angol-francia tárgyalások befejezéséig.

Németország követelése

Róma. Olasz politikai körökben úgy tudják, hogy Chamberlain állandó telefonösszeállításban van Londonnal és Párisal. Az Evening Standard jelentése szerint az angol miniszterelnök telefonon hosszasan tárgyalt

Chamberlain újabb közvetítő megoldást ajánlott Prágának

Páris. (Rador) Beavatottak szerint Chamberlain miniszterelnök a prágai angol követ után már közölte a csehszlovák kormánnyal javaslatát, amely közvetítő megoldást ajánl Hitler ama követelése tekintetében, hogy a német csapatok még döntés előtt megszálljanak egy sávot a határ mentén, szudétanémet területen.

Mussolinivel. Rómában azt hiszik, hogy az angol-német tárgyalások elhalasztása a csehszlovák csapatoknak szudétanémet területről való visszarendelése körül támadt nézeteltérés miatt történt. Hitler állítólag ragaszkodik a cseh csapatok visszarendeléséhez és ezt a további tárgyalások előfeltételének tekinti.

Olasz forrásból származó értesülés szerint a godesbergi helyzet nagyjából a következő:

Németország követeli, hogy 8 napon belül adják át azokat a szudétanémet területeket, amelyeknek lakossága 70—75 százalékban szudétanémet. A többi, kifejezetten német többségű területeken tartanak népszavazást. A német és cseh „szigetecskéket” tüntessék el a lakosság kölcsönös átköltöztetése után Németország nem hajlandó kezkeskedni Csehszlovákia új határaiért, ha Magyarország és Lengyelország is nem adnak hasonló biztosítékot. Ez annyit jelent, hogy Németország a kezességet a másik két kisebbség igényeinek teljesítésétől teszi függővé. Ezt a feligazást teljesen osztja Olaszország is, amely teljes rendezést kíván és tiltakozik az ellen, hogy a csehszlovákiai nemzeti-ségeket egyenlőtlen elbánásban részesítsék. Római politikai körök azt hangoztatják, hogy a berchtesgadeni Chamberlain-Hitler megbeszélés után Londonban kidolgozott angol tervet már túlhaladták az események.

A londoni News Chronicle értesülése szerint Chamberlain sem ellenzi a magyar és lengyel követeléseket, annál kevésbé, mert a Benes és Runciman közti beszélgetések során az összes kisebbségnek egyenlő elbánást ígérték.

Csehszlovákia elrendelte az általános mozgósítást

Párisból jelentik: (Rador). Péntek éjjel 22 óra 30 perckor megszakadt a telefonösszeköttetés Prága és Páris között, 10 perccel később azonban már hallható volt a Benes köztársasági elnök által kiadott általános mozgósítási parancs, amelyet az összes csehszlovák rádióállomások a nemzeti nyelvek minden nyelvén közöltek. A parancs értelmében a katonai szolgálatra kötelezettek 40 éves korhatárig a legrövidebb időn belül kötelesek illetékes ezredeiknél jelentkezni. A mozgósítási parancs elrendelte a lovak, kocsik, autók és magánrepülőgépek rekvizitálását. A légi úton való szállítások tilosak. Katonai vonatkozású híreket a legszigorúbban cenzurálnak. A rádiófelhívás a következő szavakkal végződött:

Polgártársak! Az elhatározó pillanat elérkezett. Mindenki tegyen meg mindent a haza érdekében. Legyetek vitézek és hűségesek. A mi harcunk a szabadságért és az igazságért folyik. — Éljen Csehszlovákia!

Néhány perccel később rádió útján kiadták a rendelkezést, hogy a légvédelmi szervezetekhez tartozók jelentkezzenek beosztási helyükön, hogy a parancsokat átvehessék.

A csehszlovák sajtó megállapítja, hogy a tegnap éjjel elrendelt általános mozgósítás nem tekinthető háborús intézkedésnek, hanem oly lépésnek, amelynek célja a békét megmenteni. A csehszlovák kormány — hangoztatja a sajtó — mindent megtett, hogy a békés megoldást lehetővé tegye. Mindent megtett és minden intézkedéshez hozzájárult, amelyet szövetségesei tanácsoltak. A csehszlovák kormány sorsdöntő események elé került. A kormány és a nép tudatában vannak a bekövetkező idők borzalmas nehézségeivel, de számára vigasztaló tudat, hogy őszinte erős háttvédel vannak.

A Daily Express prágai tudósítója szerint

Lezárták a cseh—lengyel határt

Prága. A Csehi Távirati Iroda jelenti: A kormány elrendelte a határzárt Lengyelország felé. A határzár elrendelése azért történt meg, mert a kormánynak tudomására jutott, hogy Lengyelország olyan intézkedéseket tett, amelyeknek mozgósítási jellege kétséghelvonhatatlan.

Megszakadt a vasuti összeköttetés Németország és Csehszlovákia között is

Berlin. A német távirati iroda jelenti, hogy Németország és Csehszlovákia között még csütörtökön este hat vonalon megszakadt a vasuti összeköttetés. Ennek oka a vasuti sínek és hidak szétrombolása, amit, a német jelentés szerint, a csehek követtek el.

A Magyar Távirati Iroda közli: A csehszlovákiai magyarság vezetői számolva azzal a lehetőséggel, hogy a legközelebbi napokban az események miatt elkeseredett cseh tömeg

Csehszlovákiának több mint 900 ezer embere áll fegyverben az általános mozgósítás következtében. Ezt a számot további 400 ezerrel lehet emelni 48 órán belül.

Benes elnök napiparancsa

Prága. Benes elnök már tegnap éjszaka napiparancsot adott ki, melyben felhívta a közönséget, hogy legyen teljes bizalommal a hadsereg iránt, mely tudja kötelességét és hivatása magaslatán áll. Benes hangoztatta, hogy a hadsereg a közel jövőben fontos hivatás vár.

Sirovy tábornok, az újonnan kinevezett miniszterelnök, még kinevezése előtt beszédet mondott a parlament lépcsőiről. Kijelentette, hogy a hadsereg az ország határain áll, kérte a lakosságot, őrizze meg nyugalmát, mert a hadsereg csak így tudja megmenteni azt, ami menthető.

A szlovák néppárt követelése

A szlovák néppárt a következő követeléseket fogalmazta:

1. A szlovák nép és a szlovák nyelv egyéniségének respektálása.

2. A szlovák kérdés azonnali és végérvényes megoldása a pittsburgi szerződés s a szlovák néppárt legutóbbi parlamenti javaslata alapján egy törvényhozó országgyűléssel Szlovákia számára.

A kommuniké így ér véget:

— Mint keresztény nép elítéljük az állam nemzeti problémáinak véres és erőszakos megoldását. Legbensőbb meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy végül is elérhető a csehek és szlovákok jóviszonya és ezzel a csehszlovák államnak úgy befel, mint kifelé való megerősödése. Mi egy szabad és meglegedett szlovák népet akarunk, egy autonóm és boldog Szlovákiát, egy konszolidált csehszlovák köztársaságot. Is-ten segítsen bennünket!

a védtelen magyarságra veti magát, az Egyesült Magyar Pártok nevében Esterházy János gróf és Jaross-Andor a prágai belügyminiszterriuntól távirati úton követelték, egyezzen bele a kormány, hogy a magyar frontharcos-szövetség tagjai, mint nemzetörség, a magyar lakosság védelmét elvállalja.

Páris. (Havas.) A francia kormány nyomában a godesbergi tanácskozások megszakad-

Halmay Ráky Bársony Dénes Holt
Tibor, Hortensia, Rózsi, Oszkár, Hans

I. Vaszary Ábrahám S. Békffy

rendezte, zenéje, írta.

Telefon: Jegyalóvót

20-65. d. e. 10-től.

CORSO

Az első felidő eredménye:

3=1 a szerelem
javára

Végeredmény: Táblás házak

Az első 3 napra ajánlatos jegyekről előre gondoskodni!

MA PREMIER!

Előadások: 11,30, 3, 5, 7,15 és 9.30

Telefon: 20-65.

sáról szóló hír után este 10 órakor tanácskozássra ült össze. A tanácskozás hajnali 3 óráig tartott és azon résztvevett Gamelin tábornok, a vezérkari főnök is. A kormány nagyhorderejű intézkedéseket határozott el, amelyek végrehajtására valószínűleg még ma sor kerül.

Münchenből jelenti egyébként a Rador, hogy a pénteki nap folyamán nagymérvű csapatmozdulatok voltak észlelhetők Münchenen keresztül a Salzburg felé vezető autóúton. Igen sok katonavonat hagyta el a müncheni pályaudvart. Ezenkívül igen sok teherautó és mezőgazdasági gépjármű vonultak fel. A városban nagy a nyugtalanság és a felfordulás. Több száz autót elrekkviráltak. A bajor országutakon mindenütt motorizált osztagok vonulnak.

— Folytatás a 3-ik oldalon —

Életmentő nudizmus

Írta: MAURICE DUPLAY

Fekete ruhában, szürke arccal sétálgatott Bon-nemie kisasszony szép kertjében a domboldalban. Messzire beláthatta innen a tengerpartot, ahol a lenyugvó nap fénye aranyos vörös fénnel vonta be a halászfaluca házeit. S a kisasszony az egyre szaporodó tengerparti fürdőhelyekre gondolt, amelyeknek meztelenkedő népe felháborította. Bon-nemie kisasszony ugyanis abban a charentoni városkában, ahol éldegélt, a kegyes művek, a szemérem és a szigorú erkölcs öre volt. Egyik életcéljének azt tekintette, hogy előadásokkal és röpiratokkal ébressze rá kortársait a mételeyre, amely egyre jobban elharapódzik közöttük. A gazdag vénlányt munkájában egy fiatal ember, az éretny Sylvestre Crépin támogatta. S a kisasszony most éppen arra várt, hogy Crépin hazatérjen és beszámoljon neki tapasztalatairól, amelyeket Ver-meil-les-Flots fürdőhelyen a nudizmus terén tett.

— Maga az fiam? — derült fel a kisasszony arca, mikor a papos külsejű, szőke és sapát Crépin belépett.

Az anyáskodó fogadtatás ellenére a fiatal ember nem tudott szabadulni egy szorongató rossz érzéstől, amely megmaradt vacsora alatt is, mikor a kisasszony felszólítására részletesen beszámolt kudarcairól.

— Kisasszony, — kezdte előadását — leveleimben beszámoltam önnek, milyen élet folyik az ilyen fürdőhelyen. Olyan részletességgel számoltam be, mintha nem csak a megbotránkozás vezette

volna tollamat. És be kell vallanom, hogy történt is valami, ami megrendítette hitemet a nudizmus kárhózatosságában...

— De Crépin! — szörnyülködött el a kisasszony.

— A szálloda, ahol laktam, — folytatta szemlesütve a fiatal ember — amolyan olcsó hely volt. kispolgárokkal, szerényebb anyagi körülmények között élő nyaralókkal. Mingyárt első nap meg kellett botránkoznom, mert az asztalnál szomszédom egy vékony, szőke kis asszony volt, aki rövid nadrágot hordott s bluzát úgy ki volt vágva, hogy a római szaturnáliákon viselt női köntösökre emlékeztetett. S még hozzá kiderült, hogy asszony, s mi többi, két gyermek anyja. Férje, Calixte Fontindelle, aki szemben ült vele, egy gascognei járási székhelyen fodrász, az asszony is az üzletben dolgozik. Nyaraltak. Ki kell jelentenem, hogy szegény ruházatuk ellenére nem voltak teljesen romlottak, mert — különösen az asszony — nem egyszer rendreutasították a „kapitányt”, — egy marseillei vendéget, aki sose vált meg dus aranyozásu sapkájától és ezzel érdemelte ki a „kapitány” nevet — mert illetlen megjegyzéseket tett.

— De lent a tengerparton Fontindelle-ék két gyermeke anyaszülte meztelenül hancurozott, szüleik pedig éppen csak hogy a legszükségesebb leplekkel fedve sütké a napon. Ezek a fürdővendégek hovatovább teljesen átveszik a néger szokásait: egyre a vízben mázskálnak, nem rettennek meg a legnagyobb pöreségtől se és ma már benn a faluban, az uccán vagy a szállodában is csak úgy félmeztelenül ugrálnak. S most már a színük is egészen négerszerű lett a naptól. Nem egyszer

meg is intettem Fontindelle-eket, amiért ilyen hiányos öltözékben fürdenek és ilyenkor az asszony csodálkozva mondott ellent: „Hiszen ez a divat” — mondta szörnyű délvidéki kiejtéssel, amely meglepően jól állt csinosmetszésű szájának. „A tudomány pedig — tódította a férje — a tudomány azt mondja, hogy a meztelenség, a szabad levegő, a napfény jobb gyógyszer, mint minden patikai kotyvalék.”

— Igenis, már a tárgyra térek... Egy délután magam is fürödni mentem. Kikerestem a tengerpartnak egy olyan pontját, ahol teljesen egyedül voltam és felöltöttem tisztas uszóruhámat, amely senkiben se kelthetett megbotránkozást. Nagyon meleg volt, sokáig maradtam a vízben s miután usztam egy darabig, a part felé igyekeztem. Ekkor egyszerre észrevettem a Fontindelle-családot — ez utal azonban anya és férje is anyaszülte meztelenül hevertek a napon. Nem tudom, mi történhetett velem, a főlháborodástól vagy a fáradtságtól, vagy egyébtől volt e, tény, hogy egyszerre elhagyott az erőm, csak annyi időm volt, hogy segítségért kiálthattam, azzal elvesztettem az eszemet.

— Mikor magamhoz tértem, Fontindelle-ék holtak fölém. Persze teljesen meztelenül, „o, maga erényes fiatal ember, — mondta az asszony, mikor felnyitottam a szemem — ha ruha lett volna rajtunk, talán nem sikerült volna kihuznunk magunkat a tengerből...“ Igy hát, kisasszony, vannak esetek, mikor a nudizmus egyenesen kívánatos lehet, aminthogy nélküle most alig lehetnék abban a helyzetben, hogy továbbra is támogassam önt jótékony és emberbaráti munkájában.

A francia kormány energikus állásfoglalása

A párisi Havas jelentése szerint a francia kormány tegnap este kiadott hivatalos kommunikéje a következőket hangoztatja:

„Franciaország a legutolsó napokban nehéz szívvel gyakorolt Csehszlovákiára nyomást, hogy azt a német követelésekkel szemben engedékenységre bírja. A csehszlovák kormány, dacára a Prágában lefolyt megrendítő eseményeknek, a lakosság tiltakozásának, mégis kész volt a béke érdekében áldozatot hozni. A csehszlovák kormány egy borzalmas rak ígérkező vérzivatar elől akart kitérni és fel akarta áldozni természetes határainak egy részét.

A prágai kormány oly messze ment az engedékenység terén, hogy ez a joglemondás túlhaladta a legszélsőbb mértéket is.

A prágai kormány döntése a német követelések maradék nélküli teljesítését jelentette volna. Hitler német kancellár az angol miniszterelnök Berchtesgadenben történt látogatása alkalmával, kizárólag azokat a követeléseket hangoztatta, amelyeket a csehszlovák kormány elfogadott. A francia és az angol kormány minden befolyását latba vetette, hogy Prágát a messzemenő követelések elfogadására bírja.

Litvinov: „A szovjet betartja kötelezettségét!”

Genf. A Népszövetség tegnapi ülésén Litvinov szovjet külügyi népbiztos a Szovjet és Csehszlovákia között fennálló megállapodásról beszélt. Kijelentette, hogyha Németország az újabb követelésekkel felborítja a helyzetet és az angol javaslatot visszautasítja, Csehszlovákiára számára csak egy út marad nyitva: megvédeni a határait és minden erejével

Chamberlain miniszterelnök, amikor a Hodza-kormány határozatával Németországba utazott, abban a hiszemben volt, hogy Hitler kancellár tudomásul veszi a prágai határozatot

amely nem volt egyéb, mint az eredetileg támasztott követelések teljesítése. Az angol kormányelnök azt hitte, hogy megmentette Európát egy rettenetes háború veszélyétől és Csehszlovákia hatalmas áldozata megváltja a szakadék szélére került Európát.

Az angol miniszterelnök azonban Godesbergben megállapította, hogy Németország követeléseiben tovább hajadt és az eredeti követelések teljesítése már nem elégíti ki.

A francia és az angol kormányok közösen megállapítják, hogy

az engedékenység terén nem mehetnek tovább és semmi szín alatt sem hajlandók a német kormány részéről támasztott újabb követelések érdemi tárgyalásaiha belemenni.

Anglia és Franciaország — hangoztatja a nyilatkozat — visszautasítják a követelések kiterjesztését és megállapítják, hogy nem tűrik többé, hogy bármely európai állam befejezett tények elé állítsa a két hatalmat.

szembe szállni Németország akciójával. Abban az esetben, ha a német hadsereg csehszlovák területre bevonul, Csehszlovákia számíthat Szovjetország erőteljes segítségére.

— Oroszország — mondotta — ismeri kötelességeit és azokat a legutolsó betűig be fogja tartani.

FIGYELEM!

Az igen t. urihölgyek szíves tudomására hozom, hogy augusztus 26-tól a szabadságom letelt és a rendes munkaidőben állok a rendelkezésükre. Külföldi utamról hozott különleges araszépitő-gépekkel, pakkolásokkal, a legmodernebb h o l l y m o o d i egyéni arcpolással, görög szereimmel, mely az arcot kitünően konzerválja, az arc bőrét üdítő, hamvassá teszi, minden kényes igényt kielégít. — Egy ke z e l é s n é l meggyőződik bárki külön képességeimről.

FODORNÉ SPECIALIS KOZMETIKA

Str. ALEXANDRI 3. BEJARAT AZ UDVARBAN. — Evok óta fennálló intézet

Anglia elhárítja a felelősséget, ha nem jön létre megegyezés

A Rador jelenti Londonból: A Daily Telegraph azt írja, hogy Németország a godesbergi tanácskozások során újabb és újabb követelésekkel áll elő, melyek azt mutatják, hogy a szudetanémet kérdés csak ürügy volt Hitlernek és leplezni akarja igazi céljait.

A Times azt írja, hogyha nem sikerülne-

nek a godesbergi tanácskozások, akkor Anglia minden felelősséget elhárít magáról, mert nem mondhatja majd senki, hogy nem követett el mindent a béke megmentésére. Anglia készen áll majd — írja a lap. — hogy minden olyan felhívásnak eleget tegyen, amely a béke megmentését szolgálja.

Amerika hazarendelte polgárait Csehszlovákiából

Washingtonból jelentik: Hull külügyi államtitkár a prágai amerikai követhoz a következő utasítást küldte:

— A Csehszlovákiában telepedett amerikai állampolgárok haladék nélkül hagyják el a köztársaság területét.

Olaszország újból felveszi tárgyalásait Angliával a kisebbségi egyenjogúság elismeréséért

Rómából jelentik: A Daily Mail értesülése szerint, Olaszország legközelebb újból felveszi Angliával való tárgyalásait.

A tárgyalások a következő kérdések körül fognak mozogni:

Olaszország hajlandó visszavonni önkénjeseit Spanyolországból, amint a köztársasági Spanyolországot támogató vörös oldalon harcoló csapatok is komolyan megkezdik kivonulásukat Spanyolországból. Olaszország követeli, hogy a lengyel és magyar kisebbségeket is ugyanolyan elbírálásban részesítsék Csehországban, mint a szudetákat és végül a cseh kérdés likvidálására négyhatalmi egyezmény üljön össze.

Svédország is mozgósít

Stockholmból jelenti a Havas: Nemzetközi helyzetben beállott nyugtalanság következtében a svéd kormány úgy intézkedett, hogy a rendes katonai szolgálati idő tartamára behívott 1935, 1936 és 1937-es korosztályok továbbra is fegyverben maradnak. Az intézkedés

Minden 3ik dohányzik...

a cigarettafüst pedig nyomait hagyja a fogakon. Mi sem könnyebb, mint azokat eltávolítani. NIVEA-fogpaszta kíméletesen csillogó fehérre tisztítja a fogakat: NIVEA-szájviz üdít és kellemes leheletet ad.

Kapható habzó- és nem-habzó fogpaszta

tézkedés történik a köztársaság megsegítésére. Ami a parlament összehívását illeti, Daladier közölte, hogyha az események úgy hozták magukkal, úgy a parlamentet összehívják, hogy a kormánnyal együtt vállalja a felelősséget a továbbiakért.

Nagyjelentőségű tanácskozások

A Daily Mail jelenti: Anglia el van határozva arra, hogy Németországot nem engedi tovább a megkezdett úton. Franciaország minden intézkedést már életbe is léptetett, hogy Angliának segítsen. Teljesen bizonyos, hogy Anglia egy nem provokált háború esetén segítségére siet Csehszlovákiának.

A Daily Mail megállapítja, hogy a Szovjet volt az, amely az első határozott kijelentést tette, mert félre nem érthető határozottsággal közölte, hogy Oroszország Lengyelországgal szembeni semlegességét megszüntetnek tekintve, ha a lengyel csapatok csehszlovák területre lépnek.

Londonból jelenti a Reuter: Hore Belisha hadügyminiszter, aki inspekciós körúton volt, megszakította utját és repülőgépen visszatért Londonba. Nyomban megérkezése után tanácskozásra ült össze lord Halifax külügyminiszterrel és Inskip nemzetvédelmi miniszterrel. A külügyminiszter az éjszaka folyamán több ízben felhívta telefonon a Godesbergben tartózkodó Chamberlain miniszterelnököt.

Valótlan az angol mozgósítás híre

Londonból jelentik: Az angol hadügyminisztérium ma hivatalos jelentést bocsájított ki, amely cáfolja a mozgósításról elterjedt híreket.

URANIA 11:30 és d. u. 3 kor matiné mérsk. hely. 5, 7.15 és 9.30-kor.

Ma kettős premier! Aki nem fél az izgalmtól, nézze meg!

I. Gyilkosság a szalonkocsiban

Borzalmas, lélegzetfajító, ületes, humoros. Charles R., Uua M. Háromnyelvű feliratok!

II. A jazz bolondjai

pompás vigjáték. A jazz-band fejedelmének, JACK HILTON-nak és zenekarának ördögös, szórakoztató zeneszámai.

Nézzé meg!

Hallgassa és csodálja a

KÖRTING RÁDIO

SZENZACIOS ÚJ TIPUSAIT

Készséggel bemutatja:

Gárdonyi M. rádiószalon

Arad, Bulev. Regina Maria 26.

Aradi szakvélemények a terübevett róm. kat. ipari tanonciskola felállításának szükségességéről

Lakatos Ottó dr. plébános, Széll Lajos dr. egyházközségi világi elnök
és Reinhart Gyula ügyelmeikeltő nyilatkozatai az Aradi Közlöny számára

A lelkes, odaadó munka, amelyet az iparos és kereskedő társadalom néhány vezetőembere oly önzetlenül vállalt Aradon, még koránt sincs befejezve. Hiányok vannak, amelyeket pótolni kell. Ebben a hézagpótló munkában nemcsak az iparosok, kereskedők, hanem az egyházak és társadalmi egyesületek is — az illetékes hatóságok támogatásával — részt vesznek. Egy ilyen hézag, melyet feltétlenül pótolni kell, az aradi iparos-tanoncok ügye is. A legifjabb iparosnemzedéket a múltban nagyon elhanyagolták: serdülő korban kerültek ki az iskolából és önmagukra utalva, a társadalom támogató ereje nélkül tévelyegtek. Ennek felismerése folytán létesült a római katolikus Népszövetség ifjúsági tagozata, amely egyesületbe tömörítve a munkás- és iparos ifjúságot, a vallás és jóerkölcs utjára vezette a serdülő nemzedéket. A tanonciskolák — különösen az utóbbi időben — túlszűfoltak voltak, s főképpen itt,

Aradon az a helyzet adódott, hogy az iskola felvevőképessége kimerült, számtalan iparos és kereskedő ifju képtelen volt beiratkozni.

Ez a helyzet pedig a jövő apró tragédiáit rejti magában: az évek keserves munkájával megszerzett ipari vagy kereskedői képesítés után, a tanonciskola elvégzése nélkül nem dolgozhatnak, mint szakmunkások és önállóan sem folytathatják a mesterségüket. Csak, mint egyszerű munkások, vagy napszamosok érvényesíthetik az évek folyamán elsajátított tudásukat.

Egy társadalmi réteg megmentéséért...

A helyzet így kétségtelenül tarthatatlan. Idejében fel kell ismerni ennek társadalombontó erejét: a tanonciskolából kiszorult ifjak jövőbeni létalapja a legbizonytalanabb lesz s munkalehetőségük korlátozása megtöri a munkakésztséget és a kedvet, amelynek bomlasztó hatása feltétlenül mutatkozik majd.

MELEG HARISNYAT, keztyűt, szvettort, től trlikóárut, reformna drágot **BOGYO**-nál Str. Emineson 1. készpénzárón legolcsóbban Corso mozi mellett.

Ennek befűtása és a kérdés gondos áttanulmányozása után az aradi római katolikus egyházközség elhatározta, hogy megoldási lehetőséget keres, hogy a jövő társadalmának e rétegét megmenthesse azáltal, hogy

- szakmai tudás mellett iskolai képesítésben részesítse azokat is, akik kényszerű körülmények folytán kiszorultak a tanonciskolából.

Elhatározták, hogy katolikus tanonciskolát létesítsenek, ahol gondos és körültekintő oktatásban részesítik az iparos és kereskedő ifjakat.

Az Aradi Közlöny a római katolikus tanonciskola létesítésével kapcsolatban ankétot rendezett, amelynek keretében a három legilletékesebb: Dr. Lakatos Ottó, aradi plébános, szentszéki tanácsos, dr. Széll Lajos ügyvéd, egyházközségi világi elnök és Reinhart Gyula, az aradi ipari szindikátusok szövetségének elnöke világította meg a kérdés fontosságát. Egyházi, világi és szakmai szem-

pontokat tártak fel, amelyekből kétségtelenül kiderül a terv társadalomépítő fontossága.

Vallási és erkölcsi szempontok

DR. LAKATOS OTTÓ: — Vallási és erkölcsi szempontokból kétségtelenül a legelőnyösebb lenne a tanonciskola tervének megvalósítása. A katolikus tanonciskola keretében működő tanerők s az egyházközség, mint iskolafenntartó szerv biztosíték arra, hogy keresztény szellemben, erkölcsben nevelik a serdülő korban lévő ifjakat. A tanonciskola létesítésének gondolata nem új keletű,

Használja ki a még csak néhány napig tartó Consum kedvezményt és szerezze be őszi szükségleteit szigorúan kirakati készpénzárakon kezelési költség felszámítása nélkül

Glesinger József & Fia

textilárúházában, Str. Meşianu

már az elmúlt tavasszal, április havában, a római katolikus egyházközség közgyűlése felhatalmazta az elnökséget, hogy folyamatba tegye az iskola megvalósítási tervét. Széll Lajos dr. világi elnökkel együtt felterjesztettük az iratokat a temesvári római katolikus püspökséghez, ahol egyházi részről a legnagyobb örömmel fogadták a szép tervet. A püspöki jóváhagyás, elismeréssel még az elmúlt hónapban megérkezett s most már csak a világi hatóságoké a döntő szó.

A társadalom érdeke...

DR. SZÉLL LAJOS: A közoktatásügyi törvény értelmében az egyházközségeknek, mint iskolafenntartó szervnek, jogukban áll mindenemű

iskola létesítése. Arad társadalmának szempontjából felbecsülhetetlen értéket jelent egy új tanonciskola létesítése, mert hiszen számtalan munkás- és kereskedő ifju jövőbeni létkérdése enélkül teljesen bizonytalan. Az iparosok panaszkodtak — s ezt a panaszt az illetékes hatóságok tudomására is hozták, — de a helyzeten változtatni — egy új iskola létesítése nélkül, a lehetetlenséggel határos volt. Az aradi tanonciskola létszáma betelt, a túlszűfoltáson csak az új iskola megteremtésével lehet segíteni.

— A püspöki beleegyezés után most már csak is a világi, illetőleg az állami szervek jóváhagyása szükséges. A temesvári püspökség továbbítás végett az aradi iparfelügyelőséghez küldte el az iratokat, amely még a múlt hónapban Bucureşti-be terjesztette fel.

— Mikor kezdi meg működését az új tanonciskola?

— Csak a jövő iskolai évben. Az illetékes is-

kolauyi hatóságok jóváhagyó rendelete még nem érkezett meg. Remélhetőleg a leggondosabb tanulmányozás tárgyává tették az iratokat

s így a legfelsőbb közoktatásügyi hatóságok előtt is nyilvánvaló lesz, hogy a jelenlegi helyzet Aradon tarthatatlan

és az új iskola számtalan iparos- és kereskedő ifju létkérdését biztosítja. Ezenkívül úgy a város, mint az állam érdekeit szolgálja azáltal, hogy munkás, tanult, szakképzett mesterembereket és kereskedőket bocsájt ki az életbe.

REINHART GYULA: Az iparos és a kereskedő társadalom szempontjából bizonyos mértékig létkérdést is jelent az új iskola. A lelkiismeretes mesterember és kereskedő jogos aggodalommal kísérhette a múltban azon inasok helyzetét, akik a tanonciskola létszámának betöltése miatt nem iratkozhattak be. A tanonciskolai képzettség nélkül a felszabadult inas csak mint egyszerű munkás, vagy napszamos keresheti meg a kenyerét. Még akkor is, ha az inasévei letelte után a legkiválóbb szaktudásról tett is tanúságot. Az inastartó mester és kereskedő, akire a szülő reábiztatta a gyermekét, így érthető kétségbeeséssel gondolhat a tanonca jövőjére. Kimaradt az iskolából s így — az említett kényszerű helyzete miatt — a legbizonytalanabb élet előtt áll.

Az aradi társadalomban meg van az áldozatkészség és a jóakarát, hogy megmenthessen jónéhány ifjut a munkás-társadalom számára. Most már csak az illetékes hatóságok gyors végrehajtási utasítása szükséges, hogy az új tanonciskola mielőbb megkezdhesse a működését. Kétségtelen, hogy a közoktatásügyi minisztérium a legmesszebbmenő támogatásban kell részesítse a kényszerű helyzetbe került tanoncokat, akik tanulni szeretnének, de... kiszorultak az iskolából. A helyzet áttekintése után kétségtelen, hogy a gyors intézkedés sok munkáskezet menthet meg az állam és a társadalom számára.

NEDECZKY FERENC

Felláztak a Nagyenyedre szállított fegyverek

Nagyenyedről jelentik: Most került csak nyilvánosságra, hogy még szeptember huszonegyedikén valóságos fegyvereladás zajlott le a nagyenyedi pályaudvaron, ahová a Bucuresti-nagyváradai vonathoz csatolt foglyoszállító vasuti kocsiban több fegyver érkezett, a nagyenyedi fegyházban való elhelyezés végett. Utközben a foglyok elhatározták, hogy felláztanak s ha kell, életük kockáztatásával is ellenszegülnek, amikor a rabszállító kocsiból ki akariák szállítani őket. Az összeesküvés vezére három rablás és gyilkosság miatt életfogytiglani fegyházra ítélt fegyver, akik már raboskodtak Nagyenyeden és akik késekkel voltak felfegyverezve. Amikor azután Nagyenyeden a fegyházörök kiadták a parancsot a vasuti kocsiból való kiszállásra, egyemberként kiáltották a foglyok: Nem szállunk ki és aki hozzánk nyul, azt megöljük, azután pedig öngyilkosságot követünk el! Azonnal értesítették a helyi főügyészt és a fegyrintézet igazgatóját, akik megkísérelték, hogy békés uton győzzék meg a „láztadókat." Amikor a rabcséles líábavalónak bizonyult, riasztó lövéseket adtak le, de a fegyverek magukra zárták a kocsiját és tovább fenyegetőztek. Végül is egy szakasz katonaság érkezett az állomásra, ezeknek segítségével feltörték a kocsiját és nagy nehézségek árán, egy vaskampó segítségével egyenként valósággal kihalászták a rabokat, akiket ezután ártalmatlanná tettek. A nem mindennapi látványosságra olyan hatalmas tömeg gyűlt össze, hogy erőyes rendőri közbelépésre volt szükség a sokadalom feloszlatásához.

PENSIÓBAN

lakás és teljes ellátás nem kerül többbe, mint szállodába egymagában a szoba

Ha Budapestre jön, lakjon a Belvárosi Pensióban

IV., Veres Pálné-utca 10., félemelet,

a Belváros szívében.

Hideg-melegvíz, központi fűtés, kiváló kiszolgálás

„MATUZ“-féle csillárok kizárólagos eladási helye, eredeti gyári árainak. Szeptember hónapban minden csillárhoz INGYEN adunk valódi „TUNGSRAM“ égőket. SZABÓ ALBERT
 A csillárok díjmentes felszereléséről is gondoskodunk. üveg és porcellán nagyáruháza.
 Továbbá készpénz árak mellett 6 havi részletre kiszolgálunk.

Argeseanu hadügyminiszter nyilatkozata a nők hadiszolgálatáról

Frontszolgálatra nem kötelezik a nőket. — A szellemi foglalkozással bírók képességüknek megfelelő szolgálatot teljesítenek, a falusi nők földet művelnek

Bucuresti. Argeseanu tábornok, hadügyminiszter a nők mozgósítására vonatkozólag nyilatkozott az egyik fővárosi lap munkatársának. A nyilatkozat folytán a lap hosszabb cikket közöl, amely részletesen ismerteti a hadügyminiszter nyilatkozatát.

— A nők mozgósítását — mondotta Argeseanu tábornok — nem úgy kell tekinteni, hogy az ország asszonyai személyre szóló behívót kapnak, amely kifejezetten frontszolgálatra kötelezi őket. A behívás — a melynek rövidesen végrehajtási utasítása is megjelenik — úgy értendő, hogy a tanárnőknek, orvosnőknek s gyógyszerésznőknek kötelességszerűen helyettesíteniük kell majd a háborúba vonult férfiakat, hasonló sors vár a hivatalnőkre, a falusi asszonyokat

pedig — katonai ellenőrzés mellett — földműves munkára rendelik.

— Ez a rendelet — fejezi be nyilatkozatát a hadügyminiszter — a legkevésbé sem meglepő, miután számos ország — törvénybe iktatott már hasonló intézkedést. Emellett a nők behívása Románia alkotmányával sem ellenkezik s annál is inkább jogos és méltányos, mert az ország asszonyai az itt élő férfikkal egyenlő jogokat élveznek, s így természetes, hogy az egyenlő jogok mellett egyenlő kötelezettséget kell vállalniuk. Kivételt képeznek azonban ez alól természetesen az áldottállapotban levő asszonyok s mindazok a nők, akiknek kiskorú gyermekeik vannak.

Kilencszáz aradi házat

kényszer-bevezetéssel kapcsolnak be a városi vízszolgáltatás hálózatába

Utólag a városi pénzügyi szolgálat vételezi be a költségeket, amelyeket indokolt esetben tizenkét részletben törleszthetnek az érdekeltek. — Minden háztulajdonos köteles legalább két köbméter vízvezetéki víz árát megfizetni

Az aradi városvezetőség, illetve a városvezetőség utasítására a vízművek igazgatósága erélyes eszközök igénybevételével megkezdte a vízvezetéki hálózat kibővítését. Előre elkészített tervek szerint történik meg a vízszolgáltatás hálózatába való fokozatos bekapcsolódás keresztülvitele, ami elől most már egyetlen olyan aradi házigazda sem térhet ki, akinek ingatlana olyan utvonalon fekszik, ahol vízvezetéki alagsóvezetés van. Ahány szor a város lakossága részéről olyan panaszok hangzottak el, hogy a vízművek nem terjesztik ki a vízszolgáltatási hálózatot, az üzemi vezetősége mindenkor azzal válaszolt, hogy a közönség hanyagsága, nemtörődőmsége és érdektelensége folytán a jelenlegi hálózat sincs úgy kihasználva, ahogyan kellene. Több ízben felhívta a vízművek igazgatósága a városvezetőségek figyelmét arra is, hogy szabályrendeleti intézkedés létezik, amelynek alkalmazásával minden háztulajdonos kötelezhető, ha ingatlana a fővezeték mellett fekszik, a vízszolgáltatás bevezetésére. Egyetlen ízben sem hallgatták meg azonban az erre vonatkozó előterjesztést és így a jelenleg működésben lévő hálózat alaposabb, észszerűbb ki-

használása elmaradt, bár ez jelentette volna a további terjeszkedés lehetőségét.

Most, hogy az egészségügyi hadjárat megvalósítása és a tifuszi járvány elleni küzdelem során dr. Coțioiu Romuald városi főorvos alapos vizsgálat tárgyává tette a járványos betegségek terjedésének okát, megállapította, hogy az egészségtelen ivóvíz okozza a sok kellemetlenséget, bajt. A főorvos kikérte Tripa Mihai, a vízművek igazgatójának véleményét és Tripa Mihai ekkor közölte, hogy a vízvezetéki hálózat kihasználására alkalmazandó erélyes intézkedések segítségével lehet jobb ivóvízhez juttatni a város lakosságát.

Igy készültek el a tervek, amelyeket már a városvezetőség is jóváhagyott és amelyek előírják a vízvezetéki fővezeték kötelező kihasználását. Kimutatás készült, amelyből ki-

derül, hogy Aradváros területén mintegy kilencszáz olyan ház van, ahol kizárólag a tulajdonos hanyagsága, vagy indokolatlan takarékosága miatt nem vezették be eddig a vizet. A szabályrendeletre való hivatkozással most intézkedés történt, hogy valamennyi ilyen vízvezeték nélkül maradt házba ugyanezen hivatalból bevezetik a vízszolgáltatást s a bekapcsoláshoz szükséges költségekkel megterhelik a háztulajdonost. Az ilyen módon adódó követelések bevételezését a városi pénzügyi szolgálat intézi ugyanugy, mint ahogyan az adókkal történik. Indokolt esetekben a vízművek igazgatósága lehetővé teszi a részletfizetést is, ami esetenként tizenkét részletben is eszközölhető. Annak érdekében pedig, hogy a bevezetett vizet a háztulajdonosok és lakók valóban használják is, bevezetik a minimális fizetési kötelezettséget. Ez azt jelenti a gyakorlatban, hogy minden háztulajdonos legalább két köbméter vízvezetéki víz árát köteles megfizetni, akár használta a vízszolgáltatást, akár nem. Ha a fogyasztás több volt két köbméternél, abban az esetben a megfelelő különbözet árával többet kell az illetőnek fizetnie.

Szabadna a következő táncra kérésem, asszonyom?

Önagsága lemond és egy hirtelen bekövetkezett migrénnel indokolja ezt meg. Ezen kibúvás indító oka azonban másutt keresendő. Önagsága már az első tánc óta élénken emlékszik az egyébként jömegjelenésű fiatalember nedves kezére és izzadságszagára. Látják: Hölgyeim és Uraim, a csalódások és sikertelenségek igen sok esetben a hanyagság következményei, mert csupán hanyagság az, ha valaki a természetes izzadság-képződést nem kezeli helyesen. A tej, ez a legkitünőbb bőrápolószer a legjobb megoldás itt is. A Hidro-Milkuderm tiszta tejből van előállítva, amely már a legelső használat alkalmával az izzadó testrészeket hűsíti és az izzadságszagot megszünteti, anélkül, hogy a bőrt legkevésbé is ingerelné. Így a Hidro-Milkuderm nemcsak a szakorvosok szereik között található, hanem minden kultúremlernél is, aki egészségére és tisztaságára súlyt helyez.

N. Bérczy Ilona

okt. 2-án este gyakorló órával nyitja meg tánciskoláját a Fehér Kereszt termében. (Feljárat a mozindl).
 Kurzusok október 4-én, 7. és 9 órákor kezdődnek.
 Beiratkozás: Str. Moise Nicoara 16.

Jóváhagyták a temesi királyi helytartóság kétszázegy millió leies költségvetését

Minden kiutalás a királyi helytartóság által történik

Temesvárról jelentik: Ciupe Gheoghe dr. királyi helytartósági vezértitkár hazaérkezett Bucurestiből és magával hozta a Calinescu belügyminiszter által jóváhagyott költségvetést.

A királyi helytartóság költségvetése kétszázegy millió leit tesz ki.

A költségvetés a helytartóság területén fekvő öt vármegyére terjed ki. A költségvetésben benne van az a tizenöt millió lei is, amely a háztartási iskola palotájának a királyi helytartóság számára való átalakítására és befejezésére szükséges. A költségvetés négy és félmillió leit irányoz elő a helytartóság nyomdája számára. Ez a nyomda eddig Hunyad megye tulajdona volt és Deván működött. Most mint a királyi helytartóság tulajdonát Temes-

vára hozzák és a vármegyeház földszintjén helyezik el.

Mindennemű kiutalás a királyi helytartóság által történik.

Ugyancsak a helytartóság utalja ki az öt vár, megye területén folyó összes közmunkák számára szükséges költségeket is.

A kifizetéseket a helytartóság utalványozására az illetékes pénzügyigazgatóságok eszközlik.

A jegyzői karban — mondotta Ciupe dr. vezértitkár — nagy áthelyezések lesznek. Az üresen maradó helyeket pályázatok útján töltik be azok sorából, akik a képesítési vizsgákat sikerrel leteszik.

1871. október havában volt a csikágói tűzvész:

100.000 ember maradt hajlék nélkül
 Több száz ember eltűnt nyomtalanul
 17.450 épület lett a tűzvész martaléka
 Kétmilliárd aranydollár volt a kár

Emlékezzék:

Csikágó, a bűnös város

CENTRAL: d. e. 11¹/₂, d. u. 3, 5, 7¹/₄ és 9¹/₄ órákor.

MÉG CSAK KÉT NAPIG!

SONJA HENIE világfilmje A TÁNCOLÓ ANGYAL

Akik a brit birodalom sorsát szövögetik...

• Hat nagykövet és egy „főtanácsadó” — hét modern Párka

Londonból jelentik: A világpolitika hatalmas sakkjátszmájában nem kis szerepük van az angol birodalom diplomáciai képviselőinek, azoknak az előkelő, nagyképzettségű, tökéletes modoru uraknak, akiknek a szótárában szinte ismeretlen a köznap ember két legfontosabb szava: az Igen és Nem. Akiknek ajkát ritkán hagyja el az udvarias mosoly, még akkor sem, amikor igen kellemetlen üzenetet kell közölniök. Egy nagyköveti vagy követségi állás komoly bizalmat jelent az ország részéről, éppen ezért magas iskolai képzettség, hosszú diplomáciai előtanulmány és — nagy magánvagyon kell hozzá. Az angol külképviselet vezetőjének ugyanis nemcsak az idegen ország kormányával, esetleg államfőjével kell összeköttetésben állania, hanem fényes estélyeket kell adnia, amelyek nem mindig csak azt célozzák, hogy a meghívottak egy kellemes időtöltés emlékével távozzanak. Ilyen estélyeken sok előkelő vendég fordul meg, akik nevetélnék és főként — beszélgetnek. Egy-egy eljött szó pedig néha nagyszerűen illik be abba a mozaikba, amelyet ilyen eljött szavakból állítanak össze a diplomácia nagymesterei.

Érdekes közelebbről megismerkednünk azokkal az angol urakkal, akiket a brit birodalom azzal bíz meg, hogy a világ egy-egy országának útőerén tartsák ujjukat. Mint a görög hitregék Párkái szövögetik ők a történet guzsályán az angol nemzet sorsát...

Berlin

Először is vegyük szemügyre a jelen pillanat legfőbb emlegetett nagykövét, Sir Neville Meyrick Hendersont, aki Berlinben képviseli Angliát.

Magas, szikár ember, típusa az angolnak, markáns arcu. Szemei szinte keresztül hatolnak a vele beszélőn. Ugy látszik, megszokta, hogy a diplomáciában ne csak a kimondott szavakra hallgasson, hanem főképp azt keresse, amit partnerei elhallgatnak. Az 56 éves, kissé katonás tartású nagykövet a híres diplomatáktól eltérően arról nevezetes, hogy, ha a szükség úgy hozza magával, kérészetlen szavakkal is tudja közölni kormányának üzenetét. Éppen ennél a tulajdonságánál fogva alkalmas a németekkel való tárgyalásokra. Különben nagy németbarát is, aki nem egy angol—német társaság ülésén elnökölt, amiért sokan azzal vádolták, hogy rokonszenvezik a nemzeti szocializmussal.

Henderson Anglia leghíresebb iskolájában, Etonban, végezte tanulmányait, uralkodók és főrangú urak gyermekei között. Diplomáciai karrierjét pedig a régi Szentpéterváron kezdte, mint harmadik követségi tanácsos, ahol nagy buzgalmában majdnem be is fejezte azt. Humoros ez volt ez. Abban az időben a szentpétervári angol nagykövetség kékéről beszéltek. Az ifjú Henderson elhatározta, hogy ő majd megcsípi a kékmet. Három éjszakán át ült a titkos iratok tartalmát szobában, le nem hunyva szemét egy percre sem, amikor egyszerre puha lépések neszt hallotta. Mint a villám csapott le a sötétből a belépő alakra és egy jól irányzott knock-out tal leterítette. Am csak azért, hogy utána kétségbeesetten igyekezzék magához téríteni azt, aki biz' nem volt más, mint — maga a nagykövet. Nem tudott elaludni és lesétált dolgozószobájába, hogy egy iratot tanulmányozzon.

Sir Neville Henderson évi fizetése 2500 fontsterling, ehhez jön még 5000 fontsterling reprezentációs költség. Ez a hatmas összeg azonban korántsem fedezi Sir Neville évi kiadásait. Ezért kell az angol nagykövetségnek megfelelő magánvagyonnal is rendelkeznie.

Prága

A jelen pillanatban másik igen fontos állomása Prága, ahol az angol követséget Mr. Basil

Cochrane Newton, ez a 49 éves, magastermetű nőtlen ur vezeti. Legjellemzőbb tulajdonsága világosszürke szemének átható nézése. Mr. Newton sem a szavakban keresi mindig az igazságot. Széles bajusza elfedi duzzadt felső ajkát, mosolya tud kedves, szinte elbűvölő lenni, de szürke szemei tudnak humor nélkül is mosolyogni. Hidegen képes nézni az ellenfél tehetetlen vergődését. Jelentései, amelyeket a londoni külügyminisztériumnak küld, gyakran nagy előrelátásról tesznek tanúságot. Azt mondják, hogy politikai jóslatai igen megszívlelendők. Szenvedélyes vadász, szereti a golfot és az autóját, amellyel úgy bánik, mintha édes egy gyermeke volna. Ő maga javítja, nem bizná másra.

Páris

A baloldali Európa fővárosa Páris. Nem könnyű állomás, ismerte a franciák lobbanékony temperamentumát. Sir Eric Phipps azonban második hazájának tekintheti a szép, szeszélyes fővárost. Édesapja, Sir Constantin Phipps, hat évig volt nagykövet Bruxellesben és fiát Franciaországban neveltette. Sir Eric házassága szinte romantikus. Első felesége francia nő volt, aki azonban két évi házasság után meghalt. Második feleségébe egy hetilapban megjelenő képe után szeretett bele; nem nyugodott addig, míg meg nem ismerte és — feleségül nem vette. Lady Phipps, különben, aki ismert francia szobrász leánya, édestestvére Sir Robert Vansittart feleségének.

Sir Eric Phipps évi jövedelme egyébként 14.000 angol font, ez azonban korántsem elegendő az angol nagykövetség hatalmas párisi palotájának fenntartására és itt is a nagykövetre hárul, hogy a hiányzó összeget a saját vagyonából pótolja. Sir Ericről különben az a hír járja, hogy nem egy fontos és kényes diplomáciai problémát oldott meg egy-egy kedves estebéd meghitt hangulata mellett.

Foreign Office

Sir Robert, aki Eden bukása után került a neki kreált állásba, „mint az angol kormány fődiplomáciai tanácsadója”, aki szükség esetén bárhova is utazik, tehát megbízatása is, ha formailag nem is, tényleg az egész világra szól, ezt megelőzően a Foreign Office állandó vezetője volt és sokan éppen neki, azaz felesége befolyásának tudták be az angol külügyminisztérium erősen francia-barát politikáját. A minisztérium éléről való elmozdítását is erre magyarázták.

Róma

Rómában Lord Pert nagykövet képviseli az angol birodalmat. 1933-ban került oda, akkor még Sir Eric Drummond-nak hívták. Érdekes tulajdonsága, hogy jelentéseit mindig eikésve küldi, mert annyira megrág minden apró kis részletet, hogy csak a legkritikább esetekben tudja azokat idejében elküldeni.

Moszkva

Nem a legkönnyebb állomást mondhatja magának Viscount Chilton, aki a moszkvai angol nagykövetség feje. Ezt különben Angliában is méltányolják, mert az ottani nagykövet egy hónappal hosszabb szabadságot kap, mint a többiek. 62 éves, középtermetű ur, aki nagyszerűen beszél törökül, arabul, oroszul, franciául, spanyolul és németül, ami meglehetősen ritka dolog a nyelvtelenségnek egyáltalán nem mondható angolok között.

Washington

Anglia szempontjából talán a legfontosabb állomás Washington. Ennek nagykövetségét a hosszú diplomáciai szolgálattal rendelkező Sir Ronald Charles Lindsay vezeti. Ennek a 61 éves, nagybajuszu, barátságos mosolyu angol urnak megvan az a nagy „előnye” is, hogy kissé — nagyot hall. Így azután, ha valami kényes kérdésre kell felelet adnia, előbb udvariasan megismételteti a kérdést. Közben mérlegelheti a válaszait. Azonkívül mindenkire „lenéz”, mert ő a legmagasabb termetű az angol diplomaták között. Kényes helyzetben bizonyos fölényt ezt is nyújt.

PETROLEGGER
MEGSZÜNTETI A KORPAZAST
MEGELŐZI A HAJHULLAST

Hétfőn folytatják a Csermák-ügy tárgyalását

Változatlanul nagy érdeklődés mellett folytatta szombaton a tárgyalást a törvényszék Ciorapci—Popescu—Sanmartinescu-tanácsa. Elsőnek dr. Luțai Cornel volt polgármestert hallgatta ki a törvényszék. Luțai Cornel dr.-nál járt Puticiné Csermáknéval együtt és neki előadták, hogy Csermákné értékpapírja van, azonkívül értéktárgyakat szeretne behozni külföldről. Luțai Cornel dr. az érdeklődő aszonyokat Paușesti ügyvéd, volt szenátorhoz utasította. Az ügyvédeknek arra a kérdésre, hogy látta-e az értékpapírokat, kijelentette a tanu, hogy nem látta.

Nagy Erzsébet Saltz Max károsult alkalmazta, zottja helyesbítette vizsgálóbíró előtt tett vallomását, sohasem mondta, hogy Putici Livius dr. garantált volna Csermákékért. Balogh Ferenc felesége 4050 leit adott kölcsön. Vallomásában elmondta, hogy elment tanukkal Csermákékhoz és kérte a pénzt, de azt mondták neki, hogy várjon, mert hamarosan megérkezik a beígért nagy összeg.

Breitler Frigyesné a védelem tanuja. Neki Puticiné mondta, hogy vagyonuk van Csermákéknek. Neki is tartoztak, de meg is fizették. Mindig Puticinéval együtt mentek Csermákék vásárolni. A Csermákék gyermekei egyébként egy ideig a tanu. nál voltak, most pedig a nővérénél vannak. Humoros jelenetre adott alkalmat a tanu kijelentése, hogy az egyik vádlott megakarta csókolni. Ennek valót is küldött be a börtönbe Csermáknénak. Tudta, hogy Putici Liviusnak adósak maradtak 35 ezer leiel. Frommer Klára a következő tanu, hallott arról, hogy gazdagok Csermákék. Friedmann Erzsébetet, csak mint informátort hallgatták ki, mert a teremben tartózkodott a többi tanuvallomások idején.

A délutáni tárgyaláson elsőnek Kaizl Jiri bankdirektort hallgatták ki, aki az angol—csehszlovák bank aligazgatója Bucureștiben. Kaizlnál jelentkezett Csermák, aki elmondta, hogy 20—29 millió leies betétet akar elhelyezni bankjában és kérte az igazgatót a feltételek levélben való leszögezésére. Ez meg is történt. Kratochwillt kitűnő tisztviselőnek ismerte, aki a bankban nyomban a bejárattal mellett kapott írásztalt, kitűnően beszélt románul és így történt, hogy Csermákék hozzáfordultak elsőnek. Nem tartja lehetségesnek, hogy Kratochwill ne jóhiszeműen cselekedett volna.

Tatu Ioan, volt alpolgármester, az Aradán bank igazgatója arról a kölcsönről tett tanuvallomást, amit a banktól Putici Victorék vettek fel. Moldovan Silvia a bank tisztviselője lényegében vallomása után Irimie D.-t a főkönyvelőt hallgatták ki, majd pedig Davidescu Aurel bankpénztáros, aki többek között elmondta, hogy az autóbuzsban találkozott Csermáknéval, aki közölte, hogy egymillió leit vesztettek a csehkorona devaluálásán. Közben Csermákné rosszul lett, úgy hogy az örök kivezették és erősítő injekciót kapott szív-görcei megszüntetésére. Feiner Mátyás ékszerész: nál Hoffman Mórné ajánlotta be Csermáknét, aki vásárolt tőle és fizetett neki.

Ezután Hirsch Helén tanu hallgatták ki, ő lényegtelen vallomása után a tárgyalást vezető elnök felfüggeszti a tárgyalást. Hétfőn reggel kilenc órakor folytatják a tanuk kihallgatását.

Őszi ruhákat, kabátokat test, tisztit

Alexandru KNAPP Sándor
modernül berendezett vállalata

Str. Bratranu 2—4. szám. Minorita-palota.
Ep. Radu 10.

Å világ legnagyobb fogadását kötötték Newyorkban

Ötszázhuszonötmilliárd leinek megfelelő összeget kap a nyertes fél
— ötszáz év múlva

Newyorkból jelentik: A rekordok századát éljük. Naponként döntik meg az ambiciózus emberek az eddig ismert eredményeket. Amint tudjuk, van gyaloglási, tánc-, különböző uszási és repülési, továbbá hajózási, építkezési, koplalási, evési, valamint alvási rekord.

E különös és sokszor félelmetes eredmények sorozatához csatlakozott két Baton Ronge-ból származó amerikai gentleman fogadása. Ilyen nagy összegű tétben még a legmeggröztöttebb angol lordok, vagy a játékszenvedélyükről közismert kínai multimilliomosok sem fogadtak — mint Mr. Stoller és Mr. Collins.

A kifizetendő tét szédületesen nagy összeg 525 milliárd leinek felel meg. Tehát több, mint a földkerekség egyik legnagyobb öröksége: a Rockefeller-vagyon volt. Az összeg nagysága azt a gyanút kelti fel az emberben, hogy a fogadásnak semmi komoly háttere nincs. Holott ez nagy tévedés. Nagyon is komoly, szerződészerű, bank által törvényes formában biztosított pénzügyi lebonyolításról van szó:

Tartom a fogadást

Ezek után méltán kérdezhetik, ki ez a Mr. Stoller és Mr. Collins s hol a csudában bujkálhattak eddig, hogy a világ nem vett tudomást mérhetetlen vagyonukról?

A két fentemlített amerikai uriember se nem milliomos, se nem aranycsináló, hanem egyszerűen, amint nálunk odahaza mondanák: jó pófák. Szűkebb pátriájukból, Louisiana-államból feljöttek Newyorkba egy kicsit üdülni, meg üzlet után nézni. Amint szemügyre vették ezt a modern Babilont, sétájuk közben megálltak az új State Capitol impozáns palotája előtt. Nézik, nézik elragadtatással. Végül J. D. Stoller megszólalt:

— Nagy ember volt az a Huey Long szenátor, aki ezt az acélbeton-csodát idevarázsolta. Milyen szép, hatalmas, karcsú és mégis szilárd alkotmány. Ötszáz évet kibír, mint egy esztendő!

Barátjában — minden különösebb ok nélkül — feltámadt az ellenkezés ördöge. Szokott ez így lenni. Megtörtént az már mással is. R. E. Collins félrehozta száját és a fogai között dörmögte:

— Bolondokat beszélés, öregem! Hajlandó vagyok fogadni bármibe, hogy ez az acélskatulya nem éri meg az ötszáz esztendőt!

Több se kellett Mr. Stoller-nek. Rögtön be nyult a zsebébe:

— Tartom a fogadást! Öt dollár a tétem!

— Rendben van — válaszolt Mr. Collins.

Kezet fogtak és elmentek a legközelebbi nagy bankba. Ott előadták kívánságukat.

Letettek tíz dollárt azzal a kikötéssel, hogy a most befizetett összeget kamatos kamataival ötszáz év múlva Stoller vagy Collins ur egyenes le származottjának, vagy legközelebbi rokonának kell kifizetni, aszerint, hogy a két ösfogadó közül kinek lett igaza.

A viták lavínja indul meg

Nem hiába vagyunk Amerikában, a bank elfogadta a megbízást. Szabályszerű szerződést kötöttek, amely minden kétséget kizáróan tisztázta a bank kötelezettségét, a kamatozás módját s azt, hogy ötszáz év után ki jogosult a betét felvételére.

A bank matematikusa azonnal kiszámította, hogy a két család közül az egyik egyenes leszarmazott — a kamatos kamatokkal együtt több mint ötszázhuszonöt milliárd leinek megfelelő összeget kap majd kezeihez.

Ezt úgy Mr. Stoller, mint Mr. Collins helyeslően tudomásul vette s legnagyobb egyetértésben távoztak.

Eddig rendben volna az ügy. De másnap az összes amerikai lapok hatalmas cikkeiben számoltak be a különös fogadásról. Az újságközlemények nyomában pedig a jogi és a közgazdasági viták olyan lavínja kezdődött, amire már rég nem volt példa.

A legkomolyabb köz- és nemzetgazdászok szölk egymásután a kérdéshez. Ugyanekkor felemlték dörgő és tiltakozó szavukat a szociológusok, a társadalomreformátorok és erkölcsjavító intézmények vezetői se. A szociológusok erőlyesen tiltakoztak az ellen, hogy ilyen „senki ember tőkéje” évszázadokon keresztül tétlenül, saját zsirjában duzzadón várja érdemtelenül jutalmazott gazdáját.

A Thelusson-estet

A pénzügyi köröknek értékesítési, illetve forgatási és kamatoztatási aggodalmaik támadtak. A jogászok pedig a legvalószínűbb jóslattal álltak elő: ez a fogadás az évek folyamán új törvényalkotásra kényszeríti majd a szenátust. Épp úgy, mint az angol törvényhozást a híres Thelusson-estetben.

Peter Thelusson 1797-ben félmilliót hagyományozott olyképpen örököseire, hogy ahhoz csak dedunokái nyulhatnak, ha nagykorúak lesznek. Adig pedig ezt az összeget zárgondnokság kamatoztatja. Ebből olyan per lett később, hogy az angol parlamentben törvényt hoztak, amely megtiltja minden öröknyónak, hogy hátrahagyott tőkéjét huszonegy évnél tovább kamatoztassa...

Egy délafrikai orvos olyan gázt fedezett fel, amely a gyümölcsöt egy évig frissen tartja

Harminc tonna gyümölcs konzerválásának költsége mindössze 500 leibe kerül

Londonból jelentik: A Daily Herald nagyjelentőségű felfedezésről számol be. H. A. Jay délafrikai orvos véletlen folytán olyan gázt fedezett fel, amely alkalmas arra, hogy különféle élelmiszereket rendkívül hosszú ideig friss állapotban tartson. Jay dr., aki érmegbetegedések specialistája, azzal kísérletezett, hogyan lehetne különféle cukortartalmú folyadékkal bizonyos betegségek ellen küzdeni. Egy nap észrevette, hogy készüléke közelében különféle gyümölcsök szokatlanul hosszú ideig frissek maradnak.

A doktor munkaközben gyakran evett gyümölcsöt és így vette észre, hogy a laboratóriumában egy fálban lévő barack és szőlő, amely egy készülék közelében állt, még hetek múlva is tökéletesen friss maradt. Megállapította, hogy a készülékből áradó gáz tartotta frissen a gyümölcsöt. Kidolgozta felfedezését és a gázt, elsősorban cukorból, igen olcsón és

Európa népeinek együttműködése

Egy örvendetes részleges működési téren létrejött a népek szövetsége. Európának csaknem valamennyi országa elhatározta, hogy egyszerre gyártja és bocsátja forgalomba az „505 a csikkal” új cukorkát. „Csak cukorka!” mondják tán némelyek. „De mi csoda, cukorka!” mondja aki ette. „505 a csikkal” a megelégedettség jó érzését hozza, embert, családokat, népeket boldoggá tesz s így joggal viseli büszke címét:

Európa cukorkája

Romániában gyártja:

„KANDIA” S. p. A. TIMISOARA

Hogy a két amerikai fogadása körül mit hoz a jövő, azt nem tudhatjuk. Majdnem biztosra vehető, hogy az elhelyezett tőke úgy az ő számukra, mint utódaik szempontjából az ablakon kidobott pénz. De csak látszólag.

Amerika a reklámok hazája. Jó reklám itt kinézeteket ér. S hol van az a matematikus, aki ki tudná számítani, mennyibe került volna Stoller és Collins uraknak, hogy nevük oly közismert legyen s az összes lapok heteken át foglalkozzanak velük hátsábokon keresztül? Ez több mint egymillió dollárba került volna, ha rendelésre készül.

Ők ezt megkapták tíz dollárért és egy briliáns ötletért. Most veszem észre, hogy én is mennyit írok rólok. Egész biztos, hogy a tíz dollár busás kamatait ők vágják zsebre — és nem az örökösök.

Kik képviselik

a külföldi unitáriusokat a kolozsvári püspök-beiktatáson?

Jelentettük, hogy az unitárius egyház október első két napján zsinati főtanácsai ülést tart és ennek keretében fogják beiktatni méltóságába Varga Béla dr. unitárius püspököt, Boros György utódát. Az ünnepségen az angol, amerikai és holland unitáriusok is képviseltetni fogják magukat. Az eddig bejelentett külföldi vendégek a következők: Noordhoff professzor, a „Szabadelvű Kereszténység és Vallásszabadság Védelmére Alakult Nemzetközi Társulat” titkára (Utrecht, Hollandia), James Adams teológiai tanár, az Amerikai Unitárius Társulat megbízottja (Csikágó, USA), McLachlan, a manchesteri unitárius teológia igazgatója, az Angol Unitárius Társulat kiküldötte és Rossington birminghami unitárius lelkész (Anglia). Az unitárius egyház már megtette a szükséges előkészületeket az előkelő külföldi vendégek meleg fogadtatására.

Rendszeres hajójáratok

az

Egvesült Államokba és Kanadába

a „Nieuw Amsterdam”, „Statendam”
„Rotterdam”

nagy luxusgőzöskkel, valamint

Középamerika

Trinidad, Curacao
Venezuela, Columbia
Honduras, Haiti, Ecuador stb.

Délamerika

Brazília, Argentina,
Uruguay, Paraguay stb.
államokba.

Felvilágosítások és prospektusok:

Holland-Amerika Linie

Vezérképviseleténél

Organizația Română de Turism s. a. r.

L. H. Lazarovits vezetése alatt

Timișoara

București

Str. Veneția 2. Tel. 3989. • Cal. Victoriei 70.

Legszebb ajándék
egy szép csillár, vagy rádió

Gyári lerakat:

Sándor Iván & Comp.

Arad, Bul. Reg. Maria 18. Telefon: 11-32.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Egyelőre október elseje után is folytathatják működésüket az eddigi falusi italmérők

Az italmérések átadása csak az új italmérési engedélyek kibocsátása után történik meg

Az aradi pénzügyigazgatóságon — mint arról már ismerteit beszámoltunk — hetek óta folyik a falusi italmérési engedélyek árlejtése. Az árlejtések még nem fejeződtek be és eddig egyetlen községben sem adták ki az új italmérési engedélyt, illetve még nem érkezett meg a szeszmonopol vezérigazgatóságától az árlejtés jóváhagyása. Az új szesz törvény értelmében a régi falusi italmérési engedélyk hatálya október elsején lejár és ezért értehető módon tájékoztatás uralkodott az érdekeltek körében, hogy mi lesz október elseje után a falusi italmérési engedélyekkel és árusíthatnak-e október elseje után a régi italmérési engedélyk tulajdonosai vagy pedig az új italmérési engedélyk kiadásáig a községek italmérések nélkül maradnak?

A kérdéssel kapcsolatban az aradi pénzügyigazgatóságon azt a felvilágosítást kaptuk, hogy

hallgatolagos módon a régi italmérési engedélyk tulajdonosai október elseje után is folytathatják működésüket mindaddig, amíg az új italmérési engedélyk kiadása meg nem történik. Az államnak is érdeke ugyanis, hogy az italmérések működése ne szüneteljen, mert a kényszerű szünet esetén az állam jelentős jövedelmektől esne el. Így tehát azon falusi italmérők ellen, akik október elseje után is működnek, nem vesznek fel kihágási jegyzőkönyvet. Mihelyt azonban az új italmérési engedélyk kiadása megtörtént, a régi italmérők be kell hogy szüntessék működésüket.

Értesülésünk szerint egyébként a fent vázolt helyzetre való tekintettel felmerült bucarestii illetékes körökben az a terv is, hogy a régi italmérési engedélyk hatályát meghosszabbítsák, előreláthatólag március elsejéig.

A nemzetközi helyzet következtében:

Jelentős tőkevándorlások tapasztalhatók, viszont a pénznemek árfolyamaiban nem állott be lényeges változás

Minden nemzetközi politikai válságnak rendszerint kihatásai vannak úgy a tőkeáramlásra, mint általában a pénznemek és az értékek árfolyamaira. A tőke piacot ilyenkor a tőke áramlása, vándorlása jellemzi, míg a pénznemek árfolyamai rendszerint ingadozóak.

Morgenthau kincstári államtitkár kijelentette, hogy az Egyesült-Államok felé megindult tőkevándorlás a legnagyobb, amelyet eddig valaha is tapasztaltak. Ennek a tőkevándorlásnak következtében az Egyesült-Államokban az aranykészletek példátlan magasságot értek el. Az amerikai sta-

tisztikák szerint ezek az aranytartalmak 13 és félmilliárd dollárt tesznek ki. Az angol statisztikák arra mutatnak, hogy az angol arany is nagymennyiségben vándorolt át az Egyesült-Államokba. Csak szeptember 5-től 12-ig 15 millió angol fontot szállítottak Amerikába.

A nemzetközi tőzsdék jelentéseiből megállapítható, a pénznemek árfolyamaiban lényegtelen változások állottak be. Az angol font a dollárral szemben nem egész két százalékkal esett 4.88-ról 4.80-ra. A dollár Párisban 36.55-ről 37.13-ra emelkedett.

Versenyvizsgák

a temesvári iparkamara főtitkári állásának betöltésére

A temesvári kereskedelmi és iparkamara főtitkári állására 10 pályázó jelentkezett. Az eddigi rendszer alapján a kamara választmánya a pályázatok alapján két jelöltet választott ki és a nemzetgazdasági minisztérium ezek közül nevezte ki az új főtitkárt. Most az állás elnyeréséhez még vizsgát is kell tenni s a kamara ennek alapján ejti meg a jelölést. A vizsgát, amely írásbeli és szóbeli lesz, vasárnap reggel kilenc órakor tartják meg a temesvári kereskedelmi és iparkamara épületében. A tíz pályázó: Arzenovici Zeno Zoltán, a kereskedelmi és iparkamara aligazgatója, Păcurariu Ion dr., a kereskedelmi és iparkamara aligazgatója, Crețu Valeriu, cahul-i titkár, Stănescu Virgil, számvárosi tisztviselő, Mesaroșiu Emil, tasnádi adóhivatalnok, Grecu Ion, számtári titkár, Eremie Aron dr., marosvásárhelyi tisztviselő, Oțel Stefan, lugosi tisztviselő és Fratula Ion, a Gyapjúgyár igazgatója. A kamara ideiglenes bizottsága megrostálta a jelentkezőket s a vizsgáztató bizottság elé a 10 jelentkező közül csak néhányan kerültek. Az ideiglenes bizottság ülésén Ilincea kerületi kereskedelmi felügyelő és Petric Iosif dr. államügyvéd is megjelennek a kiküldött vizsgáztató bizottság, illetve a nemzetgazdasági minisztérium képviselőjében.

A vizsgáztató bizottság tagjai: Bunghețianu bucarestii-i akadémiai tanár, faipari szakértő, Harsescu, a nemzetgazdasági minisztérium személyzeti osztályának vezérigazgatója, Suciu Mihai, a Nemzeti Bank helybeli fióktitkárának igazgatója, Besa mérnök, a temesvári ipari és kereskedelmi kamara ideiglenes bizottságának alelnöke, valamint Gherman, a temesvári felső kereskedelmi iskola igazgatója. A bizottság titkára Ilincea kerületi kereskedelmi felügyelő lesz.

— Október 1-én lép életbe az új menetrend. A CFR. vezérigazgatósága által kiadott rendelet értelmében október 1-én lép életbe a személy- és tehervonatok téli menetrendje. Az új menetrend több járatot megszüntet, így többek között a Borosjenő és Csermő között közlekedő 2355—3256 számú személyvonatot s az Arad—Csermő között közlekedő 2351—2352 számú autómotort.

— A behozatall engedélyk másolatához mellékelni kell a számlák másolatát. A pénzügyminisztérium rendelkezést intézett a vámhivatalokhoz, amelyekkel tudatta, hogy a jövőben a behozatall engedélyk két színi másolatához mellékelni kell a számlák másolatát két példányban. Ezek közül az egyik a vámhivatalnál marad, a másikat pedig átadják az importőrnek, hogy ez a példány a Banca Națională elvégzendő formások keresztlévitelére szolgáljon.

— Kivonják az öt alkalmazottnál többet nem foglalkoztató vállalatokat a nemzeti munkavédelmi törvény hatálya alól. A nemzetgazdasági minisztériumban ülést tartott a nemzeti munkavédelmi törvény alkalmazását ellenőrző bizottság, amely részletesen letárgyalta az említett törvény módosításával kapcsolatos javaslatot. A bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a törvény intézkedéseit főképpen a nagyvállalatoknál kell végrehajtani. Ezért úgy döntöttek, hogy az említett módosítás során azokat a vállalatokat, amelyek öt alkalmazottnál többet nem foglalkoztatnak, kivonják a nemzeti munkavédelmi törvény hatálya alól.

— NEMZETKÖZI TÁRGYALÁSOK ACÉLKARTELL LÉTREHOZÁSÁRA. Hágában a közeljövőben tárgyalások indulnak meg az angol és német acélpítkezési vállalatok között egy nemzetközi acélkartell megszervezésének ügyében.

— EMELKEDETT A DEVIZÁK ÉS AZ ÁLLAMPAPIROK ÁRFOLYAMA. Az effektív devizáknál az előző napi árfolyamokkal szemben általában emelkedések tapasztalhatók. Az alábbiakban közöljük az új árfolyamokat, míg zárjelben az előző napi árfolyamot tüntetjük fel: Angol font 686.55 (685.86), egyiptomi font 704.49 (703.80), palesztinai font 687.93 (687.24), dollár 142.42 (142.21), holland forint 76.87 (76.80) és svájci frank 33.29 (32.22). Ami az állampapírokat illeti, az Exproprierea árfolyama 61 és félről 61 és ötnyolcadra, az Inzestrarea nagykötvénye 80-ról 81-re, kiskötvénye 75 és félről 76-ra, a Stabilizarea 59 és ötnyolcadról 60-ra, a Desvoltarea pedig 61 és háromnegyedről 62 és félre emelkedett.

„S C A L A” NAGYFILMEK SZINHAZA
TEL.: 20-10.

MA vasárnap és a következő napokon

Nagy Kató

Párisban készült orosz tárgyú világhírnév

Fejedelmi éjszakák

Partnerei: JEAN MURAT, Fernand Fabre és Larquey
MA VASARNAP d. e. 11.30 és d. u. 3-kor matiné mérsk.
hely. Előadások naponta: 5, 7.15, 9.30.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet aradi fiókjának közleménye

A mezei utakról

A jó utak a gazdasági életnek hathatós fejlesztői. Amikor a nagy Széchenyi reformmozgalma elején párhuzamot vonva a magyarországi és a fejlettebb külföldi viszonyok között, sötét színekkel festette meg hazája elmaradtságát, egyik legnagyobb panaszát az volt, hogy az utak télvíz idején járhatatlanok, az utazás, szállítás hónapokig lehetetlen.

Azóta nagyot haladt a világ. Nemcsak jó úthálózatok épültek ki mindenfelé, amelyekre ma már nem az a panasz, hogy beleragad a kerék a kátyúkba, hanem legfeljebb csak az, hogy némely helyeken jól meg-
rázzák a rajtuk kocsin közlekedő utasok csontjait, — de vannak vasutaink, víziutaink, repülőjárataink is.

Mégsem mondhatjuk, hogy utügyeink tökéletesen meg vannak oldva. A nagy közutak a közlekedési hálózatnak fő erei, amelyek a rajtuk végbemenő forgalmat a kisebb-
delekedtségi községi és magánutak hajszálerei felé viszik és onnan veszik fel. Ha valaki egy kocsi gabonát akar a 20 kilométernyire levő piacra vinni és ebből egy kilométer járhatatlan, akkor hiába jó a többi tizenkilenc, a sár felszáradásáig nem veszi annak hasznát. Az egy kilométer elhanyagolt mezei ut miatt esetleg elszalasztja a jó gabonárat, elmulaszt egy jó vételt, nem tudja egy körmére ézeit adósságát kifizetni, egyszóval egy kis hiba révén nagy bajok szakadhatnak árva fejére.

De nemcsak a gazdaságból kifelé történő szállítást okozhatja a mezei utak rossz állapota. A rendes gazdasági munkák is sokat szenvednek miatta. Kiseb-
terheket lehet csak rakni. Az állatok leromlanak, a járművek javítási költsége nagy. És a gazda sem olyan jó kedvvel végzi mindennapi dolgait, mintha az utakkal nem volna ennyi baja.

A nagy, állami, megyei utak fenntartásával a gazdának nincs gondja. Megfizeti az utadóját és ezzel lerörta köteleességét. Már a községi utak karbantartásával többet kell törődni. A gazdaköröknek éber figyelemmel kell kísérniök a község belterületén levő fontosabb utak karbantartását. Nem szabad megnyugodniok addig, amíg minden meg nem történik a hibák helyrehozására. Vannak azután olyan magánutak is, amelyek csak egyes gazdákat érdekelnek, például amelyek tanyáját egy forgalmasabb közúttal kötik össze. Az ilyen utak karbantartása már egyedül annak a dolga, akinek a területén vannak.

Ott, ahol könnyen lehet folyamkavicshoz, zuzott köhöz hozzájutni, az utak karbantartása nem nehéz feladat. Sőt ahol ilyen kavicsot a föld alatt, kiadósabb rétegekben, nem nagy mélységben lehet találni, ott is kedvező a helyzet. De ahol nincs a közelben jó fedőanyag, ott is sokat lehet tenni az utak leromlása ellen. Ahol csak lehetséges, árkokat kell az utak két oldalán ásni és a belőlük kiásott földdel az utatett feltölteni. Nem szabad hagyni, hogy az út közepe mint valami vályu, bemélyedjen. Az utat mindig bogárhátú legyen. Eső-sézek után a kerékvágásokban meggyült vizet minél előbb le kell vezetni az árkokba, hogy az út közepe fel ne lágyuljon. Amig ez meg nem történik, az uton való közlekedés lehetőleg szüneteljen. Ha pedig fedőanyagot hordhatunk rája, úgy azt a kerékvágásokba és nagyobb gödrökbe hordjuk először.

A gazdasági munkák egyes időszakai között vannak olyan kedvezőbb elfoglalt hetek, amikor a gazdák ráérnek az ilyen utjavításokra és ha ezeket el nem mulasztják, később, a nehezebb őszi szállítások idején jóleső érzéssel fogják megállapítani, hogy nem dolgoztak hiába, hogy aránylag kis erőfeszítéssel a mostani munkát jelentékenyen meg tudták könnyíteni.

— Eladott aradi ingatlanok: Szenes Henrik és neje eladták a Bulev. Dragalina 20. sz. 94 négyyszögöles telket 290.000 leiert dr. Angele Iosif és nejének. — Friedrich Marianna eladta a Str. Alex. Gavra 30. sz. házat 70.000 leiert özv. Teodorescu Ecaterinanak. — Genciu Risztov, né eladta a Birkás-dűllöbéli 268 négyyszögöles telket 20.000 leiert Lingurár György és társainak. — Kiss Ferencné eladta a Str. Remus 27. sz. 53 négyyszögöles telket 2500 leiert Kondorossy Zoltánnak. — Firma Fratij Neuman eladott a Str. Suluțiu-ban egy 174 négyyszögöles telket 40.000 leiert Baltean Cornel és nejének.

SPORT KÖZLÖNY

Már csak négy veretlen csapat van az elsőosztályu bajnokságban

A bajnokság állása a vasárnapi forduló előtt

Az aradi kerületi elsőosztályu bajnokságban vasárnap teljes fordulót bonyolítanak le és ámbár még korántsem alakultak ki az erőviszonyok, mégis a csapatok már kezdenek elhelyezkedni a tabella élcsoportjában, a középcsoportban, vagy a hátsó formációkban. Már csak négy csapat veretlen a bajnokságban és pedig az első három helyezett: Astra, Titanus és Mica, valamint a Gaiana. A veretlenek egyébként vasárnap összecsapnak, mert az Astra a Gaianával, a Mica pedig a Titanussal mérkőzik és hacsak döntetlenül nem végződnék a mérkőzések, könnyen csak két veretlen együttes maradt a mezőnynek.

Az AAC pályán két érdekes mérkőzést játszanak le délelőtt: a Hakoah az Unirea-val, az AAC pedig az Egyetértéssel csap össze és mindkét mérkőzés nyílt, hevesiramu harcot ígér, amelyeknek győzteseit megjósolni nehéz.

A Gloria pályán a Crisana az Olimpiával mérkőzik és a másodosztályu bajnoknak nem sok esélye van a tavalyi C) ligás csapat ellen. Mindazonáltal a Crisana tisztas szereplése várható.

A Tricolor pályán a Tricolor és a Transilvania játszanak a bajnoki pontokért és az

eredmények, valamint a két csapat formáját alapul véve a győztest a Tricolorban látjuk.

Az AAC sporttelepén délután a Gaiana és az Astra mérkőznek és itt az Astra határozottan esélyes, bár a Gaiana lelkesedése meglepetést is okozhat.

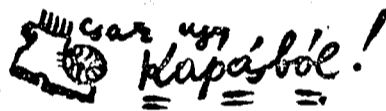
A forduló legérdekesebbnek ígérkező találkozását Brádon vivják meg, ahol a Titanus vendégszerepel a Mica ellen. A Titanus múltvasárnap az Olimpiát is legyőzte, de Brádon aligha ismétli meg multheti bravurját.

A bajnoki táblázat a vasárnapi forduló előtt így fest:

1. Astra	22 - 814
2. Titanus	22 - 714
3. Mica	22 - 824
4. ATE	32 - 1854
5. Tricolor	32 - 1674
6. Gaiana	211 - 653
7. Crisana	3111473
8. AAC	21 - 1742
9. Unirea	31 - 2472
10. Transilvania	31 - 2392
11-12. Olimpia	1 - 112
11-12. Egyetértés	3 - 348
13. Hakoah	3 - 3513

A Sport és Kritika

ezuttal is nemcsak hétfőn reggel jelenik meg a szokott időben, gazdag tartalommal, pontos beszámolóval a román-német válogatott mérkőzésről és egyéb bel- és külföldi sporteseményekről, hanem vasárnap reggel is és ebben a számban is számos érdekes sportcikket talál az olvasó. Ugy a vasárnapi, mint a hétfői lap valamennyi elárúsítóhelyen kapható.

A budapesti BSzKRT ökölvívó csapata tegnap a tettezzsági Jelgawa-ban mérkőzött és 12:4 arányban győzött. A magyarok közül Horváth, Szabó, Frigyes, Kóvári II., Rídeg és Szolnoki győztek.

Somogyi Klári ügyében a nemzetközi tenisz-szövetség úgy határozott, hogy visszaadja Somogyi Klári versenyzési jogát, azonban mindaddig, amíg román állampolgár, addig csakis Románia színelhén vehet részt nemzetközi mérkőzéseken.

A magyar dekalion-bajnokságot most fejezték be és a versenyt Csányi Sándor BEAC nyerte 5979 ponttal Verböczy József (5742 pont) és Veröczy Imre (5176 pont) előtt.

Owens, a világ leggyorsabb futója új vállalkozásba kezdett: mosdát nyit. Előző vállalkozása ugyanis nem sikerült és most a szappanforgács és szóda között elmélkedhet a szerencse forgandóságáról. Reklám céljaira sportsikereit akarja felhasználni. Így: „A fekete Owens a leggyorsabbban mos hófehérre!”

Európa leggyorsabb emberei — hollandok. Hollandia sportolói ezévbén úgy vízben, mint szárazon és kerékpáron beigazították, hogy Európában a leggyorsabbak. A holland Howling nyerte meg Londonban a 100 méteres gyorsúszást, Osendarp Európabajnok a sprinttávon, a kerékpárosok közül pedig van der Vijver (amatőr) és Vilet (prof) nyerték meg a világ-bajnokságot.

O A Hellas házi evezős versenyt rendez. A Hellas sportegyesület vasárnap délelőtt fél 10 órai kezdettel a Maroson idényzáró házi evezős versenyt rendez tagjai részére. A verseny startja a Hajós Egyesület evezős házában lesz és az érdekesnek ígérkező házi-versenyt a klubházban ebéd fejezi be, amikor is a díjakat kiosztják.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

O A Herber-Baier német műkorcsolyázó világbanok pár hónapok óta Londonban folytatja edzéseit és így — minden ellenkező híresztelés ellenére — nem váltak el és az idén is együtt indulnak.

O Bozgan Gheorghe lett ismét a kerületi bírótisztület elnöke. A központi bíróbizottság legutóbb megtartott ülésén ismét Bozgan Gheorghet neveztek ki a kerületi bírótisztület élére. Bozgan Gheorghe már 8 éve vezeti a kerületi bírótisztület ügyeit a legnagyobb megelégedésre és újabb megbízása általános örömet kellett nemcsak az aradi futballbírók, hanem az egyesületek körében is.

O Belgium is jelentkezett az 1942. évi labdarúgó világbajnokság megrendezésére a németeken kívül. A belgák arra hívják, hogy nagy befogadóképességű stadionjaik vannak a különböző városokban.

O Dinu Cristea és Eilhardt meghívták az athéni nemzetközi atlétikai versenyre. A két román atléta október 1-én és 2-án magyar ellenfelekkel is találkozhat Athénben.

CLARIDGE

PENSIO

BUDAPEST

IV., Becs utca 5.

Telefon: 182-827.

Tökéletes kényelem.
Elsőrangú konyha.
(Diétás ételek). Sűrű
és tusszobák.

Luxushotel
kényeleme.

Uri otthon
mege.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 25.

Bucuresti, 8.30: Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok. Utána: reggeli hangverseny gramofonlemezeken. Közben hírek, majd a gramofonhangverseny folytatása, 9.55: Vallásos óra, I. Harangszó. II. Istentisztelet közvetítése a patriarchatus templomból. III. Szentbeszéd. 12.30: Premilitaris óra, 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.25: A Victor Predescu-zenekar játéka. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása, 15.30: A falu órája, 15.45: Emil Fanea román népdalokat énekel, 16.05: Hasznos gazdasági tudnivalók, 16.25—17.10: Zenekari hangverseny, Ilie Radulescu, Radu Stănescu, Nicolae Ionița és Ecaterina Radulescu énekszámával, 19: Időjelzés, 19.02: Gyógyászati aktualitások, 19.17: Fuvószenekar hangversenye, 19.58: Sport, 20: Gramofonlemezek, 21: Előadás a hét

ről, 21.15: A rádió zenekarának hangversenye. Vezényel: Th. Rogalski. 22: Hírek, 22.10: A hangverseny folytatása, 23: Radu Vasilescu a sporteredményeket ismerteti, 23.15—24: Szórakoztató román zene.

Budapest I, 10: Gör. kaf. istentisztelet. A szentbeszédet mise közben Balogh Bálint esperesplébános mondja, 10.45: Hírek, 11: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Békly Zoltán brentoni esperes-lekész 12: Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domokos-rendi templomból. A szentbeszédet P. Faldalik Bertalan O. Pr. tartományfőnök mondja, 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, 13.30: Az Operaházi Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. „Strauss János és József műveiből.” Szünetben kb. 14.05: Világhíradó, Máthé Elek előadása, 15: Hanglemezek. „Ariák és kettősök Verdi népszerű operáiból.” 17.30: Vársárhelyi Magda és Szegedi-Ketter Ernő kétzongorás műsora, 18.15: A leggyakoribb fogbetegségek, Oravecz Pál dr. előadása, 18.45: Rácz Béla és cigányzenekara, 19.20: A rádió szalonzenekara, 20: A felvidéki magyarság. Asztalos Miklós előadása, 20.30: Koréh Endre, az Operaház tagja énekel zongorakísérettel, 21: Sporteredmények, 21.10: Texasi vakáció. Hangjáték három felvonásban, 23.05: Hírek, időjárásjelentés, 23.25: Közvetítés a Gellért-szállóból.

Budapest II, 12.15: Hanglemezek, 16: Weidinger Ede szalonzenekara, 18.10: Cigányzenekar, 19.30: Az igazságos munkabér, 20.05: A rádió szalonzenekara, 20.30: Előadás, 21.10: Hírek, 21.35: Cigányzenekar.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 26.

Bucuresti, 6.30: Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok. Reggeli hangverseny gramofonlemezeken, Hírek. A hangverseny folytatása, 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés, 13.25: Déli hangverseny, Ismert melódiák, A műsorban a következő zeneszerzők művei szerepelnek: Bizet, Mendelssohn, Rimski-Korsakov, Delibes, Puccini, 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 14.30: A hangverseny folytatása, 15.20: Különböző közlemények, A rádióval kapcsolatos kérdések, 19: Időjelzés, időjárásjelentés, 19.02: Aktualitások, 19.17: Szórakoztató gramofonlemezek, 20: A rádió szalonzenekarának hangversenye. Vezényel: Const. Bobescu, A műsorban a következő szerzők művei szerepelnek: Verdi, Csajkovszki, Brenta, Glinka, Ponchielli, Rubinstein, 21: Gh. Leon egyetemi tanár felolvasása, 21.15: Kamarazene-együttes. (A. Theodorescu I. hegedű, Jelescu II. hegedű, Al. Radulescu mélyhegedű, I. Fotino gordonka.) 22: Sport, Hírek, 22.20: Nella Dimitriu román népdalokat énekel, 22.45: Grigoras Dinicu zenekarának hangversenye.

HAMBURG-AMERIKA
LINIE

Rendszeres hajójáratok

Északamerika, Kanada, Közép-amerika, Kuba-Mexiko, Dél-amerika, Keletázsia, Ausztrália és Hollandiáiba

Tengeri utazások

alkalatos
adulást és sok örömet nyújtanak!

Földközi-tengeri utazások tavasszal és ősszel, Északi-tengeri és atlanti-szigeti utazások, Nyugatindiai utazások, Világkörüli utazások, Utazások Afrika körül valamint olcsó tengerentúli tanulmányi utazások

Felvilágosítások, prospektusok díjmentesen kaphatók a

Hamburg-Amerika Linie S.A.R.

képviselőténél:

Künstler utazásiroda
Arad, Bul. Regina Maria 24,
Telefon 10-86

IME EGY EMBER, AKI MEZEI MUNKÁT VÉGEZ

Izmai — a mindennapi, állandó munkában — megacélosodnak. Melle — amelybe reggeltől-estig friss levegő hatol — széles és erős. Szervei jól működnek, egészsége tökéletes.

AZ IRODAI TISZTVISELŐ

Ilyenben, akinek háta munkája fölé görnyed, órákon át mozdulatlanul ül és elhasznált levegőt lélegzik be, egészen más körülmények között él. Épp ezért, az esetek 80 %-ban rossz a vérkeringése, mája duzzadt, székrekedésben szenved, így állandóan rossz a közérzete. Egészségi állapotát a következőkben foglalhatjuk össze: meglassult anyagcsere, azaz a mérgező anyagok és salakok tökéletlen kiválasztása. Ilyen esetekben az URODONAL kúra nagyon hasznos. Rendszeresen kiválasztja és eltávolítja az összes ártalmas anyagokat; tehermentesíti a májat, rendszeressé teszi az epe kiválasztást, dezinficiálja a beleket, rugalmassá teszi a véreket és revitalizálja a vért.

URODONAL

A LEGJOBB REUMA ELLENI SZER

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBIZHATÓ MÁRKA

Közvetítés a „Continental”-étteremből. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven. Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Nagy tüzvészek régen. (Felolvasás.) 11.45: A nádorcsalád nádorai. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: A rendőrség fuvószekere. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Csóka Feri és cigányzenekara. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: A rádió diákféléőrája. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Szalonötös. 18.50: A hétfalusi csángók. 19.30: Jutagári Testvériség Dalkör és a Nagytétényi Vas munkások Dalárdájának a műsora. 20.15: Hírek szlovák nyelven. 20.20: Hanglemezek. 21.10: Mit ígértek a csehek a világnak 1919-ben. Pethő Sándor előadása. 21.40: Hírek. 22: Operaházi Zenekar. 23: Időjárásjelentés. 23.05: Beszélgetés Erich von Kunstival a kormányzónak a Haditengerészeti Akadémián eltöltött éveiről. 23.15: Tánclemezek. 24: Hírek angol és francia nyelven. 0.10: Cigányzenekar. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára. Budapest II. 20: Fenyő László verseiből ad elő. 20.30: Német nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.25: Zsögön Lenke énekel. 21.55: Hanglemezek. **KEDD, SZEPTEMBER 27.** Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok. Reggeli hangverseny gramofonlemezek. Hírek. A hangverseny foly

tatása. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. A Sibiceanu-zenekar szórakoztató zeneszámai. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. A Sibiceanu-zenekar játéka. A műsorban a következő zeneszerzők művei: Flondor, Järnefeldt, Zaman, Ebann, Hrubby, Romcescu, Popescu-Peppu. 15.20: Különféle közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Műszaki üzenetek. 19.17: Nagy zeneszerzők portréi. Schubert. (Gramofonlemezek). 20.05: Nicolae Secareanu énekhangversenye. Műsorában a

következő zeneszerzők művel szerepelnek: Denza, Chaminade, Respighi, Gounod. 20.30: Gramofonlemezek. Rimski-Korszakov szimfónikus műve. 21: Chr. Muscelcanu egyetemi tanár előadása. 21.15: A rádió zenekarának hangversenye. Vezényel: Th. Rogalski. Éneket: Aurel Alexandrescu. 22: Sport. Hírek. 22.20: A hangverseny folytatása. 22.45: A Ionel Giurgea zenekar szórakoztató hangversenye. Közvetítés a „Modern”-étteremből. 23.45: Hírek a külföldre angol és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Néplap a múlt század elején. (Felolvasás.) 11.45: Pesti divatbemutatók hírei. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Lenhardt Ilona énekel zongorakísérettel, Gerő Márta zongorázik. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: A 2. honvédegyalgezered zenekara. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Visszaemlékezés az osztrák-magyar hadiflottára. (Felolvasás.) 18.30: Hanglemezek. Közben 19: Budapest-Bécs városközi válogatott labdarugócsapat mérkőzéséről Magyar Károly előadása. 19.20: Főuri élet a szabadságharc előtt. 19.50: Bura Sándor és cigányzenekara. 20.45: Csokonai Vitéz Mihály, Hangjáték. Utána kb. 22.50: Hírek, időjárásjelentés. 23.15: A rádió szalonzenekara. 24: Hírek német és olasz nyelven. 0.10: Közvetítés a Polarich kávéházából. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára. Budapest II. 19.20: Komáromy Pál énekel. 10.50: Francia nyelvoktatás. 20.15: Mezőgazdasági félóra. 20.45: Cigányzenekar. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek.

HETENKÉNTI TÁRSASUTAZÁS PÁRISBA és ISTANBUL

Jimboliától Lei 6.100—12.400 Constanta-tól Lei 4.200—5.950

Felvilágosítással szolgál és beiratkozásokat eszközöl az

„EUROPA”

Román Nemzeti Utazási és Idegenforgalmi vállalat Aradon: „EUROPA” Strada Regina Maria 10.

J. KREBSZ

őszi-téli ruhákat, kabátokat legszelbben, fest, mos, vagyilag tisztít. — Telep: Bul. Reg. Ferd. 61. — Fiókuzól: Str. Eminescu 1.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre-fizetendő.

OKTATÁS

G. PUY LEONKA

a román, német és francia nyelvek tanítását uira megkezdte. Str. Cosbuc 15. II. em.

ALKALMAZÁST KERES

Kertész, nős, gyermektelen. Állást keres. Pricha Péter, Str. Cuza Vodii 32. 6003

Perzsaszőnyegkészítő, elsőrendű munkás, állást keres. Cim: Dragos Mariska, Str. Filipescu 32. 5988

Eine Kinderschwester die auch zu Erziehung versteht, wird gesucht. Adresse in die Administration. 5930

Gyakorlott ápolónő ajánlkozik mindenféle betegekhez, vidékre is. Pollák, Str. Plevnei 5. 5927

Román érettségivel bíró tisztviselő, kiszolgált katona, állást keres. Cimeket a kiadóba. 6004

Kozmetikusnő, nagy gyakorlat, olcsó árban házakhoz ajánlkozik. Modern felszerelés. Cim: Sylvia szalon, Str. Duca 4. 5921

Deutsches Fräulein sucht Stelle für Vormittag. Adresse in die Administration. 5989

ALKALMAZÁST NYER

Jutalékos képviselőt keresünk italszakmában, vasuti bérlettel rendelkezőt. Részletes ajánlkozás „Megbízható” jellegére a kiadóba.

Egy jó családból való leányt 1 és fél éves kisleányom mellé keresek, Cim a kiadóban. 5947

Mindenes nő felvétetik, Bul. Carol No. 67., Biró Ferenc. 6015

Mindenes szobaleányt kéttagu családdhoz 1-re alkalmazok. Bul. Dragalina 4., ajtó 3. 6019

Elsőrangban főző mindenek-szakácsnő kéttagu családdhoz elsejére felvétetik. Jelentkezni délelőtt 8—9 között Fehér Keresz szálloda 37a számú szobában. 6012

Úgyes szobaleányt jó bizonyítvánnyal azonnalra, vagy 1-re keresek. Str. Cloșca 14., Weiszberger. 6010

Aradsalas-1 szövetségzet bolí és koresma kezelőt keres. Lakás: 1 szoba, konyha, 1 hold föld használatra. Vegyesárú után 4 százalék, a monopóliárú után 1 és fél százalék jutalék és 300.— lei fix havonta. Közlebbiek „Hangya”-raktár, Arad, Str. Andrei Muresan 7—9. tudhatók meg. 6009

Keresek Temesvárra 2 gyermek mellé románul és németül tudó kisasszonyt, franciául is tudók előnyben. Részletes ajánlatot „Családi bánásmód” jellegére a kiadóba. 5931

LAKÁS

Modern háromszobás lakás kiadó nov. 1-re. Volt Földes-palota, I. em. 5962

Keresünk elegánsan butorozott különbejáratu kétszoba, fürdőszobás, vagy egy-szoba, hall, fürdőszobás lakást jó családnál „Havi 2000-ig”. Ajánlatot a kiadóba. 5976

Nov. 1-re másodemeleti ötszobás, modern lakás a Banca Românească-palotában kiadó. Bővebbet az igazgatóságnál. 5700

Kiadó november elsejére földszinti uccai háromszobás, összkomfortos lakás, Str. Russu Sirianu 3. 5974

Lakásbérlet a Tribunal közelében: magánvilla négyszobás, összkomfortos lakással, kerttel azonnalra kiadó. Haásziroda, Arad, Str. Eminescu 20. 6005

Kétszobás, konyhás lakás és teljes különbejáratu szép butorozott szoba csendes magánházban kiadó. Str. Dna Balasa 180. 6001

Legújabb jelentéseink:

Vasárnap is ülésezik az angol minisztertanács

Valótlan hírek az angol mozgósításról. — Részleges a francia mozgósítás

London. (Rador). Chamberlain miniszterelnök szombaton délután negyed két órakor szállt le a houstoni repülőtéren. A miniszterelnök érkezésénél jelen volt Halifax lord és Corbin miniszterek, valamint a londoni francia nagykövet és a londoni német ügyvivő.

Az angol minisztertanács tagjait szombaton délután 5 órára ülésre hívták össze. A minisztertanácsban Chamberlain miniszterelnök beszámolt németországi tárgyalásairól.

Az angol miniszterelnök Londonban való visszatérése után azonnal találkozott a kormány három főbb tagjával, Halifax lorddal, Sir John Simonnal és Samuel Hoare-val. A délután 5 órakor kezdődő teljes ülés minisztertanács előtt Neville

Chamberlain kihallgatáson jelenik meg György király előtt.

Amidőn Chamberlain miniszterelnök Houstonban a repülőgépből kiszállt, a sajtó képviselői előtt a következőket mondotta:

— Visszatérem után első kötelességemnek tartom, hogy az angol és francia kormányokat tájékoztassam küldetésem eredményeiről. Mielőtt ennek a kötelességnek eleget nem tettem, nagyon nehéz volna többet mondanom.

Mégis hozzátette a következőket:

— Hiszem, hogy az az akarásom, amely áthatja az érdekelt államokat, békés kifejlődéshez fog vezetni a csehszlovák kérdésben.

A legutolsó német feltételek

Godesberg (Rador.) A Havas Iroda közli: Hivatalos német körökben úgy tudják, hogy a német kormány Prágához intézett memorandum a szudéta-kérdésén kívül más problémákat is foglal magában. Ezek azonban inkább ajánlatok, mint követelések. A szudéta-területekre vonatkozólag a memorandum állítólag tíz napi határidőt tűzött ki, hogy a cseh csapatok arról a területről kivonuljanak. Abban az esetben, ha tíz napon belül a csehszlovák csapatok nem vonulnak ki a szudeta-lakta területekről, Németország nem vállal kötelezettséget arra nézve, hogy békés úton oldja meg a kérdést. Hasonlóképpen Németország nem vállal kötelezettséget a csehszlovák állam jövődi határait illetően. Hír szerint a Hitler—Chamberlain találkozón a szudeta-kérdésén kívül, más

európai probléma nem került szünyegre. Vezető német körök tegnap meglepődéssel tárgyalták a helyzetet, noha az angol miniszterelnöktől „bátrabb elhatározásokat” vártak. A következő tíz nap mutatja majd meg, hogy a csehszlovák kérdést lehetséges lesz-e békés úton megoldani.

Az új német feltételek a prágai kormány előtt

Prágából jelentik: Szombat délelőtt még csak külföldi jelentések voltak arról, hogy Prága megkapta a német memorandumot. Itteni politikai körökben úgy tudják, hogyha a csehszlovák kormány átanulmányozta a német követeléseket, úgy döntés előtt érintkezést keres az angol és a francia, valamint a többi államok kormányával. Az adandó válasz határideje egyelőre még ismeretlen.

Ismét Londonba repülnek a francia kormányférfiak

Páris. A Havas-ügynökség-jelenti: Daladier francia miniszterelnök és Bonnet külügyminiszter hír szerint ma, vagy holnap repülőgépen Londonba utaznak, hogy megbeszélést folytassanak az angol kormány vezetőivel. A francia miniszterelnökség különben ma délelőtt a következő hivatalos közleményt adta ki:

— A külpolitikai helyzet fejleményei arra készítik a francia kormányt, hogy megerősítse azokat az elővigyázatossági rendszabályokat, amelyeket már korábban hozott az ország északkeleti határának megvédése céljából. Ezért a kormány elhatározta, hogy behívja a tartalékosok bizonyos kategóriáit. Általános mozgósításról nincs szó. Párhuzamosan ezzel a rendszabállyal, Franciaország bizonyos területén rekvizitációkat fognak végrehajtani.

A „Paris Soir” jelenti, hogy Daladier miniszterelnök a délelőti folyamán beható és részletes megbeszélést folytatott Bonnet külügyminiszterrel és Gamelin főparancsnokkal. A tanácskozás után Bonnet külügyminisztert az újságírók megkérdezték, hogy elkíséri-e Daladier miniszterelnököt az állítólagos londoni útjára. Bonnet kijelentette, hogy eddig még nem érkezett meghívás az angol kormány részéről.

A „News Chronicle” jelentése szerint Phipps párisi angol és William Bullitt amerikai nagykövetek Bonnet külügyminiszterrel azokról az új javaslatokról tárgyaltak, amelyeket az angol kormány a cseh kormány elé terjeszt. A javaslatokat a prágai kormánnyal a prágai angol követ tíz perccel a mozgósítási rendelet kiadása után közölte. A javaslatok értelmében a szudeta-területek átcsatolási kérdésének rendezése előtt német csapatok szállnák meg 16 kilométernyi mélységben a csehszlovák határvézetet.

Francia tartalékosok behívása

Párisból jelenti a Rador-ügynökség, hogy a köz- és városőrség, valamint a műemlékekre kiragasztott felhívások után és nem rádióval, vette tudomásul a polgárság, hogy a kormány bizonyos tartalékosokat behívott csapattesteikhez. Az intézkedést a lakosság nyugalommal vette tudomásul, mert tisztában van azazal, hogy az intézkedésnek biztonsági jellege van. Páris külső képe semmit sem változott.

Gamelin tábornok, vezérkari főnökkel való megbeszélése után Daladier miniszterelnök egymás után kihallgatáson fogadta Julien posta és távírdauyi minisztert, Campinchi tengerészeti minisztert és Bonnet külügyminisztert.

Itt írjuk meg, hogy a sztrájkoló építőipari mun-

A részleges mozgósítás hírére úgy a fővárosban, mint Franciaország többi helységében nyugodtan nyugodta a lakosság. A járőrök nagy csoportokban verődnek össze a mozgósítási parancsot tartalmazó falragaszok előtt. A keleti pályaudvart elárasztották a Maginot-vonalba vonuló katonák. A sajtó egyöntetű megállapítása szerint az óriási költségekkel járó mozgósítás áldozatát meg kellett hozni a béke érdekében. A miniszterelnökség hivatalos jelentése szerint nem általános mozgósításról van szó.

Az utolsó percben!

London. (Rador). Londoni csehszlovák körökben úgy tudják, hogy a német memorandum követeli annak a tíz kerületnek átadását, ahol a szudéta-terület lakosság meghaladja a 75 százalékot. Innen a csehszlovák katonaság és hatóságok távozását is követelik. A többi — cseh-szudéta — kerületekben népszavazás megtartását követeli a német memorandum. Németország nem hajlandó biztosítékot nyújtani Csehszlovákia új területére, ha Magyarország és Lengyelország nem adna biztosítékot az új határokra vonatkozólag. Ugyancsak hangsúlyozzák, hogy a csehszlovákiai erődítmények éppen azokon a területeken vannak, ahol a szudéta-németek képezik a többséget.

Londonból jelentik: (Rador). Erzsébet angol királyné elhalasztotta a balmoreli kastélyba való utazását, miután együtt akar utazni György angol királlyal. Az uralkodópár hétfőn hagyja el Londont, minden pedig résztvesz a Queen Elisabeth nevű óceánjáró vízrebocsátási ünnepségén.

Varsó. (Rador). A Pat.ügynökség jelenti Mährisch Ostrauból, Trzinyce mellett cseh katonák és a lengyel lakosság között összetűzés támadt. A hivatalos távirati iroda közlése szerint a cseh katonák tüzeltek a lengyelekre, akik közül ketten meghaltak, tízezer pedig megsebesültek.

Berlinből jelentik: A birodalmi gazdasági miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében azok a létszámok, akiknek meg van a törvényes állampolgársági igazolványuk, ha katonai szolgálatra és munkaszolgálatra alkalmasak, teljesen egyenrangúakként kezelendők a tiszta németekkel. Az ipari kiképzések szempontjából az összes kiképző tanfolyamokra felvehetők.

Jugoszlávia és Románia betartja szerződéseit

A kassai rádió éjféli jelentése szerint a prágai eszt lapok közlik azt a hírt, amely szerint a jugoszláv kormány átiratban értesítette a csehszlovák kormányt, hogy teljes mértékben tartja magát szerződéses köte-

lezettségéhez, vagyis, ha Magyarország ellenséges magatartást tanúsítana Csehszlovákiával szemben, úgy Jugoszlávia eleget tesz szerződésbeli kötelezettségeinek. Hasonlóképpen értelmezett nyilatkozatot kapott a csehszlovák kormány a román kormánytól is.

A belga kormány katonai óvintézkedése

Brüsszel. (Rador.) Tekintettel a nemzetközi helyzetre, a belga kormány elhatározta, hogy hatályos intézkedéseket léptet életbe Belgium területének megvédése érdekében. A kormány behívta a műszaki csapatokhoz besorozott egyéneket. Valamennyi csapattestnél biztonsági intézkedéseket léptettek életbe.

Szeptember 26-ikán, hétfőn ül össze Brüsszelben Theunis, a mozgósítás főnökének elnöksége alatt a belga ellátási bizottság.

Az angol flotta ismeretlen helyre távozott

London. (Rador) Szombaton a hajnali órákban az angol flotta, mely Invergordon közelében gyakorlatozott, elhagyta a kikötőt és ismeretlen irányba távozott.

London. (Rador.) Miután a csehszlovák kormány a mozgósítási törvény alapján megtiltotta idegen repülőgépeknek az ország terü-

letén át való repülését, így a London—prágai repülőgép szombaton reggel nem is indult utnak.

Berlin. (Rador.) A Havas iroda közlése szerint Göring tábornagy rendeletére szigorúan tilos Bécs felett repülőgéppel közlekedni. Kivételt képeznek a katonai gépek és a rendszer légijárat gépei.

Megóvják az USA-t az esetleges konfliktusoktól

Newyork. (Rador.) A Herald Tribune washingtoni levelezőjének értesülése szerint pénteken egész napon át tartó megbeszélések folytak a Fehér Házban, amelynek tárgya az volt, hogy egy európai konfliktus esetén az Egyesült-Államok milyen álláspontot foglal el. Megtárgyalták azokat az intézkedéseket is, amelyek egy fegyveres konfliktus esetén megóvják az Uniót annak következményeitől.

LEGUJABB:

Vasárnap folytatják az angol minisztertanácsot

London. Az angol miniszteri tanácsülés, amelyen valamennyi angol miniszter, a külföldön tartózkodó Staley kivételével résztvett, pontban fél 6 órakor vette kezdetét. A minisztertanácsot 7 órakor megszakították azzal, hogy vasárnap reggel folytatják a tanácskozásokat.